O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SH. RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi
№ BD-60220300
2024-yil "09" 12

"TASDIQLAYMAN"
SamDU rektori:
_____ R.I.Xalmuradov
2024-yil "__" _____

O'ZBEKISTON TARIXI
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	200000 – San'at va Gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	220000 – Gumanitar fanlar (tillardan tashqari)
Ta'lim yo'nalishi:	60220300- Tarix (mamlakatlar va yo`nalishlar bo'yicha)

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
O`ZBT1128-O`ZB1228 O`ZB1306-O`ZB1406 O`ZB1505	2024-2025 2025-2026 2026-2027	I-II III-IV V	10 13 5

Fan/modul turi	Ta’lim tili	Haftadagi dars soatlari
Majburiy	O‘zbek	___

1.	Fan nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Umumiy soat (soat)
	O‘zbekiston tarixi	158 154 70	142 236 80	840

2.

I. Fanning mazmuni

Fanni o’qitishdan maqsad - tarixning davlat va jamiyat taraqqiyoti natijasi ekanligi, jamiyat rivojlanishida davlatchilikning muhim voqea hisoblanishi, tarixning keyingi taraqqiyoti bosqichida fuqarolik jamiyatning paydo bo’lishi bilan fan, texnika, madaniyat, axborotlar o’zlashtira borish, ularni jamiyatga bog’lik bo’lgan hodisalarni ko’rsatishdir.

Bu bilimlar buyurtmachi (ta’lim muassasalari, davlat tashkilotlari) uchun talab qiladigan mustaqil fikrlaydigan, malakali kompetentlikka ega, kreativ, innovatsion salohiyatli mutaxassislarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Fanning vazifasi - jamiyat va davlatchilik taraqqiyotidagi uyg’unlik farqlarini ajratish, tarix fanidagi yangi nazariyalarni tahlil etish, tarixning harakatlantiruvchi omillarini talabalarga ko’rsatib berish, tarix fanining asosiy yo’nalishlarini tahlil va tadqiq qilish malakasini hosil qilish, davlat va jamiyat taraqqiyotning rivojlanish omillarini tahlil qilishda tarix fanining o’rnini tushuntirishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. O‘rta Osiyo ibtidoiy davri tarixi va bosqichlari.

O‘zbekiston tarixi fanining ijtimoiy fanlar tizimida tutgan o’rni. Fanning maqsadi, vazifalari va ahamiyati. Fanning uslubiy, ilmiy-nazariy, g’oyaviy va falsafiy asoslari. O‘zbekiston tarixining ilmiy-uslubiy tamoyillari hamda dolzarb maslalalari. O‘zbekistonning qadimgi va o‘rta asrlar tarixini davrlashtirish. Jahon tarixini davrlashtirish to’g’risidagi nazariyalar. Manbashunoslik va tarixshunoslik masalari.

Tarixshunoslik. Og’zaki, yozma manbalar, mahalliy va boshqa manbalar. Ibtidoiy tarixni davrlashtirish. O‘rta Osiyo ibtidoiy davri tarixi va bosqichlari Tarixiy davrlar va bosqichlar. Ibtidoiy to’da va urug’ jamoasi. Ibtidoiy jamiyat-matriarxat va patriarxat bosqichlari. Arxeologik davrlar va bosqichlar. Ibtidoiy jamoa boshqaruvi bosqichlari. Harbiy demokratiya. O‘rta Osiyoda antropogenez jarayoni. Tabiiy iqlim o’zgarishi va jug’rofiy sharoit. Mezolit davrining o’ziga xos xususiyatlari. Mezolit davri madaniyati. Qoyatosh tasvirlari (petroglif). Dastlabki san’atning vujudga kelishi.

«Neolit inqilobi» tushunchasi. Tarixiy-madaniy viloyatlarning vujudga kelishi. Ishlab chiqaruvchi xo’jalikning shakllanishi. O‘rta Osiyoda dehqonchilik,

chorvachilik va hunarmandchilik. Ovchilik va xonaki chorvachilik. Mehnat qurollarining takomillashuvi. Ijtimoiy munosabatlar.

Eneolit davri bosqichlari va hususiyatlari. Etnik madaniy jarayon va joylarni o'zlashtirish. Eneolit davri makonlari. Mis qurollar va uning moddiy-ma'naviy madaniyatga ta'siri. Ijtimoiy munosabatlar. Xo'jalikning rivojlanishi.

Bronza davri va bronza qurollarning hususiyati. Xo'jaligi, turmushi va madaniyati. Ortiqcha mahsulot va birinchi yirik mehnat taqsimoti. Patriarxatning paydo bo'lishi va xo'jalik ishlab chiqarishi va jamoada erkaklarning roli. Kulolchilik charxi va g'ildirakning kashf qilinishi.

So'nggi bronza va ilk temir davri yodgorliklari. Mulkiy tengsizlik. Mudofaa devorlari. Hunarmandchilik va turmush. Ilk temir davrida xo'jalik, turmush va madaniyat. Ikkinchi ijtimoiy mehnat taqsimoti. Harbiy demokratiya. Davlatchilikning g'oyaviy asosi va shakllari.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

2-mavzu. O'zbekistonning eng qadimgi davlatlari: Qadimgi Baqtriya va Qadimgi Xorazm davlatlari

Mavzuga oid manbalar va uning tarixshunosligi. Ilk temir davridagi iqtisodiy-siyosiy vaziyat. Tabaqaviy jamiyatning hususiyatlari. Ijtimoiy munosabatlar. Xo'jalik taraqqiyotidagi omillar. Tarixiy jamoalar. Sak va massagetlarning qabilaviy ittifoqlari. Hududiy chegaralari. Markaziy shaharlari. Madaniy va savdo aloqalari. Shaharsozlik. Hunarmandchilik va savdo. Maishiy turmush. Zardo'shtiylik e'tiqodi va davlatchilik g'oyasi.

Mavzuning tarixshunosligi. Qadimgi Xorazmning siyosiy sulolalari. Siyovushiylar. Iqtisodiy va ishlab chiqarish munosabatlari. Avesto. Qadimgi Baqtriyaning geografik o'rni, tabiati va aholisi. qadimgi Baqtriyaning tashkil topishi. Baqtriya shaharlari. Xo'jaligi. Hunarmandchilik va savdo.

Qadimgi Xorazm va Baqtriya So'g'diyonaning madaniy savdo aloqalari. Davlatchilik g'oyasining asoslari. Jamiyatning diniy-mafkuraviy udumlari**.**

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

3-mavzu. Zardushtiylik dini. Avesto tarixiy manba sifatida

Zardushtiylik dining vujudga kelishi. Zardushtiylik dini va uning muqaddas kitobi. Avestoning yaratilishi haqida olimlarning fikrlari. Avestoning vujudga kelishi. Sharqiy nazariya. G'arbiy nazariya. Zaroastr, Mitra, Ahuramazda, Ahriman, Anoxita. Zardushtiylar umrining tub ma'nosi Ezgu so'z, Ezgu fikr, Ezgu amal deb hisoblaydilar. Zardushtiylikda dualistik nazariya ilgari suriladi. Avesto Zardushtiylik dining muqaddas kitobi va tarixiy manbadir. Avesto o'ziga ko'plab tatqiqotchi olimlarni jalb etgan. Avestoni o'rgangan g'arb olimlari: A.Dyuperon, M.Boys, F.Netsshe, U. Jons, Meyners, Jon Rid, Oldinburg, Gegel va h. Avestoni o'rgangan rus olimlari: B.B Bartold, S.P.Tolstov, S.Kanenske, Ozarbayjon olimi G.Aliyev, O'zbek olimlari: A.Qayumov, M.Is'hoqov, T.Mahmudov va hakozo.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

4-mavzu. O'rta Osiyo xalqlarining chet el bosqinchilariga qarshi kurashi. (mil.avv. VI-IV asrlar)

Ahamoniylar saltanatining tashkil topishi va O'rta Osiyoni bosib olishi. Mavzuga doir manbalar. Kir II va Doro I ning bosqinlari. To'maris va Shiroq. Frada qo'zg'oloni. Sharqiy satrapliklardagi boshqaruv tizimi. O'rta Ahamoniylar davrida

xo'jalik. Shaharlar. Hunarmandchilik va savdo. Madaniy aloqalar. Tanga-pullarning tarqalishi. Iskandar haqidagi manbalar. Iskandarning O'rta Osiyoga yurishlari. Baqtriya, So'g'd, Ustrushona bosqini. Saklarni ta'qib etilishi. Spitamen qo'zg'oloni. Mahalliy hokimlar va Iskandar munosabatlari. Oksiart. Iskandarnig bosqinchilik siyosatidagi o'zgarishlar.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

5-mavzu. O'zbekistonning antik davr davlatchiligi. Salavkiylar vaYunon-Baqtriya davlatlari

Iskandarning vafoti va saltanatning parchalanishi. Ellin davlatlarining tashkil topishi. Salavkiylar davlati. Salavkiylar davlati haqida umumiy ma'lumotlar. O'rta Osiyo xalqlari Salavkiylar hukmronligi davrida. Salavk I va Antiox I davrida xo'jalik va madaniy hayot. Salavkiylarga qarshi qo'zg'olonlar. Sharqiy viloyatlarning mustaqillikka intilishi. Salavkiylar davlatining kuchsizlanishi va parchalanishi. Salavkiylar davrida ellin madaniyatining tarqalishi va aralash madaniyatning shakllanishi.

Yunon-Baqtriya. Hudud va chegaralar. Yunon-Baqtriya va So'g'diyona munosabatlari. Yunon-Baqtriya hududining kengayishi va ravnaqi. Ellin madaniyatining xususiyatlari. Yunon-Baqtriya va Parfiya munosabatlari. Yuechjilar hujumi va Yunon-Baqtriyaning parchalanishi.

Arshakiylar davrida Parfiyaning kuchayishi. Mitridat I va Mitridat II davrida Parfiyaning siyosiy va ijtimoiy qudrati. Xo'jalik va madaniy hayot. Parfiyaning Rim bilan munosabatlari. Parfiyaning parchalanishi.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

6-mavzu. Qang', Dovon va Xorazm davlatlari

Qang' davlatining tashkil topishi va chegaralari. Qang' davlatining ijtimoiy tuzumi, xo'jaligi va shaharlari. Qang' davlatining inqirozi.

Dovon (Farg'ona) davlati haqida manbalar. Ahmoniylar va yunon-makedonlar ta'siridan xoli holda ijtimoiy hayot rivoji. "Samoviy" otlar. Xitoy bilan munosabatlar.

Xorazmda ijtimoiy tizimning shakllanishi. Jonbosqal'a, Qo'yqirilganqal'a, Tuproqqal'a yodgorliklari. Dehqonchilik va hunarmandchilik. Madaniyat va din. Qal'a va saroy qurilishlari.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

7-mavzu. Kushon davlati

Manba va adabiyotlar. "Katta Yuechji" davlat uyushmasi. Guyshuan hokimligi va Kujula Kadfiz. Kushon saltanatining tashkil topishi va Kanishka hukmronligi. Kushon, Xitoy, Rim munosabatlari. "Buyuk Ipak yo'li" ahamiyati. Savdo munosabatlari. Xo'jaligi va shaharlari. Kushonlar davrida madaniyat. Kushon (Baqtriya) yozuvi. Yodgorliklar. Me'morchilik va san'at Din. Buddaviylik va Zardushtiylik. Ibodatxonalar.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

8-mavzu. Buyuk ipak yo'lining shakllanishi, rivojlanish bosqichlari va hozirgi zamon

Eng qadimgi yo'llar. La'l yo'li, Shoh yo'li, Oltin yo'l Kumush yo'l. Buyuk ipak yo'lining tashkil topishi. Chjan Syan. Buyuk ipak yo'lining boshlangan va tugagan joyi. Buyk ipak yo'li –savdo yo'li boshqa madaniyatlar yo'li hamdir. N. Rixtgofen. Ipak yo'li orqali dinlarning taqalishi. Ipak yo'lining rivojlanish bosqichlari. Ipak yo'li

bo'yicha manbalar va tadqiqotlar. Amir Temur va temuriylar davrida ipak yo'lining rivojlanishi hamda yo'nalishlari. Buyuk geografik kashfiyotlar va uning ipak yo'liga ta'siri. Buyuk ipak yo'li va hozirgi zamon. Traseka- zamonaviy ipak yo'li timsolidir. Mashhad – Saraxs temir yo'li. Yevropa- Kavkaz-Osiyo yo'llarini rivojlantirilishi masalalari. Buyuk ipak yo'liga bag'ishlangan anjumanlar.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

9-mavzu. O'rta Osiyoda ilk yer egaligi munosabatlarining shakllanishi (IV- VII asrlar). Xioniylar, Kidariylar, Eftaliylar davlati

O'rta Osiyoda "dehqonlar" tabaqasining vujudga kelishi. Kadivarlar, kashovarzlar, chokarlar.

IV asrning 70-yillarida Xioniylar davlatining tashkil topishi. Xioniylar va Eron Sosoniylar davlati o'rtasidagi munosabatlar. O'rta Osiyoga toxar kidariylarning (V asrning 20-yillarida) kirib kelishi va o'z hukmronligini o'rnatilishi.

V asrning o'rtalarida Eftaliylarning O'rta Osiyoga kirib kelishi.V asrning ikkinchi yarmi va VI asrning boshlarida Eftaliylar davlatining tashkil topishi. Hududi. Eron Sosoniylari ustidan g'alabasi. Eftaliylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

10-mavzu. Turk xoqonligi

Turk xoqonligining tashkil topishi. Turk xoqonligining Eron va Vizantiya bilan munosabatlari. VI asrning 70-80 yillarida Buyuk Turon Xoqonligining tashkil topishi. Turk xoqonligining boshqaruv tartibi. Sharqiy turk davlati va g'arbiy Turk xoqonligi. G'arbiy xoqonlikning kuchayishi. Ijtimoiy hayot. G'arbiy Turk xoqonligi va Xitoy O'rtasida iqtisodiy-savdo aloqalari.VI-VII asrlarda feodallashish jarayonining avj olishi va feodal zulm. Buxorodagi Abruy boshchiligidagi qo'zg'olon.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

11-mavzu. VI-VII asrlarda So'g'd, Farg'ona va Xorazm

Samarqand ixshidlarining siyosiy nufuzi. Samarqand, Buxoro, Kesh, Naxshab mulklari. Sug'dning xo'jaligi va ijtimoiy hayoti. So'g'd ixshidlarining ajdodlari ibodatxonasi. Ma'muriy birliklar. Kesh va Nahshab.

Farg'ona, Xorazm va Chochning mustaqil hokimliklari. Farg'ona afshinlari. Xorazmning afrig'iy podsholari. Xorazmning Sharqiy Yevropa bilan savdo aloqalari. Choch tudunlari va Eloq dehqonlari. Choch va Eloqning xo'jaligi va madaniy hayoti. Kazilma boyliklari. Savdo aloqalari.

12-mavzu. Arab xalifaligi davrida Movaraunnahr va Xuroson

Ilmiy manbalar va tarixshunoslik. VI-VII asr boshlarida Arabiston yarimoroli va arab qabilalari. Muhammad(s.a.v.). Chahoryorlar. O'rta Osiyoning arablar tomonidan bosib olinishi. Movaraunnahr va Xuroson arab xalifaligi hukmronligi ostida. Arab halifaligi istilosining oqibatlari. Islom dini va uning O'rta Osiyoga tarqatilishi. Ma'naviy madaniyatdagi o'zgarishlar. Arab xalifaligining mustamlakachilik, soliq va diniy siyosati. Xalifalik zulmiga qarshi xalq qo'zg'alonlari va ularning oqibatlari.

13-mavzu. Movaraunnahr va Xurosonda mustaqil davlatlarning tashkil topishi.Tohiriylar va Safforiylar davlati

Mavzuning manbalari. Mustaqil davlatlarning vujudga kelishidagi tarixiy shart-sharoitlar. IX asrning birinchi choragida xalifalikdagi ijtimoiy siyosiy ahvol. Toxir ibn Husayn va toxiriylar davlati. Toxiriylar davrida ijtimoiy hayot. Tohiriylarning

ma'muriy boshqaruv tizimi. Tohiriylar davlatining mag'lubiyatga uchrashi. Safforiylar davlatining tashkil topishi. Yoqub ibn Lays. Amr ibn Lays. Safforiylar davrida ijtimoiy iqtisodiy hayot.

Manbalar. Somonxudotlar. Asad va uning o'g'illari. IX asrning birinchi yarmida turli o'g'uz qabilalari. Nasr ibn Ahmad (865-892) davrida Somoniylar hokimiyatining Abossiylar xonligi tomonidan rasman tan olinishi. Ismoil Somoniy va uning islohotlari. Markazlashgan davlat boshqaruvining tashkil topishi. Harbiy islohat. Somoniylar davrida Movaraunnahrda ijtimoiy, iqtisodiy hayot. Somoniylar hukmronligining tugatilishi**.**

14-mavzu. Qoraxoniylar davlati

Mavzuning tarixshunosligi. Qoraxoniylar sulolasining kelib chiqishi to'g'ridagi yangicha qarashlar. VIII asr boshlarida Yettisuv Sharqiy Turkiston va Qashqarda yashovchi turkiy qabilalar (chig'il, ya'mo, o'g'iz va boshqalar). qoraxoniylar sulolasining hokimiyatga kelishi. Qoraxoniylarning Movaraunnahrga hujumlari. Movaraunnahrda qoraxoniylar hukmronligining o'rnatilishi. Sharqiy va g'arbiy qoraxoniylar. Qoraxitoylarning hujumlari (1137,1141). Qoraxoniylarning davlat boshqaruvi. Qoraxoniylar davrida ijtimoiy hayot.

15-16-mavzular. G'aznaviylar va Saljuqiylar davlatlari (4 soat)

Manbalar. G'aznaviylar davlatining tashkil topishi. Alp Tegin. Sabuq tegin. Mahmud G'aznaviy (998-1030) va uning somoniylar hamda qoraxoniylar bilan munosabati. Mahmud G'aznaviyning harbiy yurishlari. X-XI asrlarda janubiy va shimoliy Xorazm. Dandanakon jangi va g'aznaviylarning mag'lubiyati. G'aznaviylarning davlat boshqaruvi tizimi.

Sirdaryo etaklarida O'g'uz davlatining tashkil topishi. Saljuqiylarning Mas'udga qarshi olib borgan kurashi. Sulton Sanjar davrida (1118-1157) saljuqiylar davlatining gullab yashnashi. Qoraxitoylarning hujumi; qatvon cho'lidagi jang (1141) va saljuqiylarning mag'lubiyati. Saljuqiylar davlat boshqaruvi tizimi. G'aznaviylar va Saljo'qiylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy hayot.

17-mavzu. Xorazmshohlar davlati

Anushteginlar hokimiyatining vujudga kelishi. Qutbiddin Muhammad (1097-1127). Alouddin Muhammad Otsiz (1127-1156) Xorazmshoh el-Arslon (1156-1172). Alouddin Takesh va uning Xorazm davlati yuksalishdagi tutgan o'rni. Qutbiddin Muhammad Xorazmshoh (1200-1220). Xorazmshohlar davlatining gullab yashnashi. Qoraxitoylar bilan kurash. Xorazmning Movarounnahrdagi ta'sir doirasining kuchayishi. Buxoroda Malik Sanjar boshchiligidagi qo'zg'olon (1206-1207). 1212 yilgi Samarqand qo'zg'aloni. Xorazmshohlar davlatining inqirozi.

18-mavzu. IX-XII asrlarda Movaraunnahr va Xurosondagi madaniy hayot. Uyg'onish (Renessans) davri rivoji

Moddiy va ma'naviy madaniyatning yuksalishini ta'minlagan shart-sharoitlar. XI-XII asrlarda fan va madaniyatning yuksak cho'qqiga ko'tarilishi. Buyuk Ipak yo'lining fan va madaniyat ravnaqidagi tutgan o'rni. Xorazmdagi Ma'mun akademiyasi va uning fan rivojidagi ahamiyati. Riyoziyot, falakiyot, kimyo, tibbiyot, jug'rofiya va ijtimoiy fanlarning rivoji. Buyuk qomusiy allomalar. Fanlarni tasniflash. Tarixiy fanlarning rivoji. Adabiyotning rivojlanishi. Kalom ilmi va grammatika. Hadis va fiqh ilmi taraqqiyoti. Tasavvuf va uning ijtimoiy hayotdagi o'rni. Sufiylik tariqatining shakllanishi.

19-mavzu: O‘rta Osiyoning mo‘g‘ullar tomonidan bosib olinishi

XII-XIII asrning boshlarida Mo’g’ulistondagi qabilalar va birlashgan mo’g’ul davlatining tashkil topishi. Chingizxonning bosqinchilik yurishlari va Movarounnahrga hujumi. Buxoro, Samarqand, Termizning bosib olinishi. Xo’jand mudofaasi va Temur Malikning jasorati. Gurganj mudofaasi va Jaloliddin Manguberdi jasorari. Movarounnahr va Xurosonning mo’g’ullar tomonidan bosib olinishi.

20-mavzu: Movarounnahr Chig‘atoy ulusi tarkibida

Mo’g’ullar istilosining oqibatlari, Chig’atoy ulusi va uning boshqaruv tizimi, ijtimoiy hayot. Xalq qo’zg’olonlari, Mas’udbek o’tkazgan pul islohati, Kepakxonning ma’muriy va pul islohatlari. Chig’atoy sulolasi hukmronligiga barham berilishi, XIV-XV asrning birinchi yarmida madaniy hayot.

21-mavzu: Amir Temur va Temuriylar davlati (1-ma’ruza)

Markazlashgan Temur saltanatining tashkil topishi, Amir Temurning harbiy yurishlari va bosqichlari. Amir Temur zukko, tajribali va siyosatdon, buyuk davlat arbobi. Amir Temurning jahon tarixida tutgan o’rni. Amir Temur vafotidan so’ng, temuriylar O‘rtasidagi taxt uchun kurash, Temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda siyosiy hayot, Temuriylar saltanatining inqirozi.

22-mavzu: Amir Temur va Temuriylar davlati (2-ma’ruza)

Markazlashgan Temur saltanatining tashkil topishi, Amir Temurning harbiy yurishlari va bosqichlari. Amir Temur zukko, tajribali va siyosatdon, buyuk davlat arbobi. Amir Temurning jahon tarixida tutgan o’rni. Amir Temur vafotidan so’ng, temuriylar O‘rtasidagi taxt uchun kurash, Temuriylar davrida Movarounnahr va Xurosonda siyosiy hayot, Temuriylar saltanatining inqirozi.

23-mavzu: Amir Temur va Temuriylar davlat boshqaruv tizimi va diplomatik aloqalar

Temur tuzuklari, Zafarnoma, Amir Temur saltanatining ma’muriy va harbiy tuzilishi, viloyat va ulus boshqaruvi. Vazirlar va ularning vazifalari. Amir Temur va temuriylar davrida diplomatik munosabatlar. Temur tuzuklari va xozirgi zamon.

24-mavzu: Amir Temur va Temuriylar davlatining ijtimoiy-iqtisodiy hayoti

Qishloq xo’jaligi va agrar munosabatlar, Amir Temurning dehqonchilikni tiklash va rivojlantirishdagi ishlari. Sug’orish inshootlarining qurilishi, yangi bog’larning barpo etilishi. Yerga egalik qilish shakllari, suyurg’ol yerlari, tarxon yorlig’i va uning imtiyozlari. Chorvachilik, hunarmandchilikning rivojlanishi, to’qimachilik, kulolchilik, zargarlik, konchilik ishlari. Ichki va tashqi savdo, bozorlarning madaniy markazlar sifatidagi ahamiyati, xalqaro savdo yo’llari.

25-mavzu: Amir Temur va Temuriylar davrida madaniy hayot

Amir Temur va Temuriylarning madaniyat rivojlanishiga qo’shgan hissasi. Ilm-fan ravnaqi, Ulug’bek va uning ilmiy maktabi yutuqlari, tarix fanining taraqqiyoti. Adabiyot, o’zbek mumtoz adabiyotida Alisher Navoiyning tutgan o’rni, Z.M. Boburning ijodi va faoliyati. Tasavvufda Naqshbandiya tariqati va uning davomchilari, fiqhshunoslik, kalom ilmi. Xattotlik san’ati, minatura va tasviriy san’at. Me’morchilik va qurilish.

26-mavzu: Movarounnahrda Shayboniylar hukmronligining o‘rnatilishi.

Buxoro xonligining tashkil topishi.

Temuriylar davlatining inqiroz sabablari, Bobur va Shayboniylar o‘rtasidagi kurash. Shayboniyxon tomonidan Movarounnahr va Xurosonni bosib olinishi. Ubaydullaxon va Shayboniylar davlatining tiklanishi, XVI asrning 40-50 yillarida Shayboniylar O‘rtasida o’zaro kurashlar. Abdullaxon II ning hokimiyatga kelishi. Shayboniylarni va Movarounnahrni birlashtirilishi.

27-mavzu: Ashtarxoniylar davrida Buxoro xonligi

Shayboniylar inqirozi va Ashtarxoniylar sulolasining hokimiyatga kelishi. Imomqulixon davrida hokimiyatning mustahkamlanishi. Abdulazizxon, Subxonqulixon davrida ichki va tashqi nizolar, Subxonqulixon davrida Xivaning bo’ysundirilishi. Balx shahrining markaz sifatidagi mavqeining kuchayishi, Ubaydullaxon II ning ichki siyosati. Abulfayzxon davrida markaziy hokimiyatning zaiflashuvi va Ashtarxoniylar inqirozi.

28-mavzu: Buxoro amirligi (XVIII asr ikkinchi yarmi – XIX asrning birinchi yarmi)

Muhammad Raximxon Mang’itning hokimiyatga kelishi, markaziy davlat hokimiyatini mustahkamlanishi va viloyatlarning bo’ysundirilishi. Amir Doniyolbiy davrida ichki nizolar, Amir Shohmurodning hokimiyatga kelishi, moliya, sud, ma’muriy, harbiy islohatlar. Amir Haydar davrida siyosiy keskinlik va qo’zg’alonlar. Amir Nasrullo davrida harbiy islohotlar va davlat hokimiyatining mustahkamlanishi. Amir Muzaffarxon davrida amirlikning Rossiya imperiyasi protektoratiga aylanishi.

29-mavzu: Xiva xonligining tashkil topishi

Temuriylar inqirozi va Xiva xonligining tashkil topishi. Shayboniylar davrida Xiva-Buxoro-Eron munosabatlari. Abulg’ozixon va Anushaxon davrida Buxoro-Xiva o‘rtasidagi urushlar. Shohiniyozxon va Sherg’ozixon davrida Xiva-Rossiya munosabatlari. Eron shohi Nodirshoh hujumi, siyosiy parokandalik. “Xonbozi” davri va uning mohiyati.

30-mavzu: Xiva xonligi Qo’ng’irotlar hukmronligi davrida

Qo’ng’irot inoqlarining hokimiyatga kelishi. Muhammad Amin inoq, Avaz Muhammad, Eltuzarxon markazlashtirish siyosati. Muhammad Raximxon I davrida Xiva xonligining birlashtirilishi, islohatlar, qoraqalpoqlarning Xivaga bo’ysundirilishi. Olloqulixon, Rahimqulixonlar davrida xonlikda ijtimoiy-siyosiy parokandaliklar. XIX asrning birinchi yarmida Xiva xonligida siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayot.

31-mavzu: Qo‘qon xonligi (XVIII asr ikkinchi yarmi – XIX asrning birinchi yarmi)

Minglar sulolasining hokimiyatga kelishi. Shohruhbiy va uning vorislari davrida Qo‘qon xonligi hududi. Toshkent bekligi va undagi ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy hayotning hususiyatlari. Nordonobiy, Norbo’tabek davrida markaziy hokimiyatning mustahkamlanishi. Olimxon davrida Qo‘qonning siyosiy mavqyei kuchayishi, Rossiya bilan savdo munosabatlari. Umarxon davrida madaniy hayotning yuksalishi. Muhammad Alixon davrida Qo‘qon-Xitoy munosabatlari. Xudoyorxon davrida xonlikning ijtimoiy-siyosiy ahvoli. Toshkent bekligi va uning O‘rta Osiyo ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy hayotida tutgan o’rni.

32-mavzu: O‘rta Osiyo xonliklari ijtimoiy-iqtisodiy hayoti (1-ma’ruza)

XVI-XVIII asr birinchi yarmida Buxoro xonligi, ma’muriy-xududiy bo’lishi.

Qishloq xo'jaligi va yerga egalik munosabatlari, ichki va tashqi savdo. Xiva xonligida XVI –XIX asrning birinchi yarmida ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar. Sug'orish tizimi, yerga egalik qilish shakllari. Qishloq xo'jaligi: dehqonchilik, chorvachilik, hunarmandchilik. Buxoro amirligi, Qo'qon xonliklarida ijtimoiy-iqtisodiy hayot: ichki va tashqi savdo, soliq tizimi, shaharlar hayoti.

33-mavzu: O'rta Osiyo xonliklari ijtimoiy-iqtisodiy hayoti (2-ma'ruza)

XVI-XVIII asr birinchi yarmida Buxoro xonligi, ma'muriy-xududiy bo'lishi. Qishloq xo'jaligi va yerga egalik munosabatlari, ichki va tashqi savdo. Xiva xonligida XVI –XIX asrning birinchi yarmida ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar. Sug'orish tizimi, yerga egalik qilish shakllari. Qishloq xo'jaligi: dehqonchilik, chorvachilik, hunarmandchilik. Buxoro amirligi, Qo'qon xonliklarida ijtimoiy-iqtisodiy hayot: ichki va tashqi savdo, soliq tizimi, shaharlar hayoti

34-mavzu: O'rta Osiyo xonliklari davrida moddiy va ma'naviy madaniyat

O'rta Osiyo xonliklarida kechgan etnik jarayonlar. XVI-XIX asrlarda O'rta Osiyo xonliklari: Buxoro xonligi va amirligi, Xiva xonligi va Qo'qon xonliklari davrida milliy mafkura, islom dini va uning jamiyat hayotida tutgan o'rni. Ta'lim tizimi va shakllari (maktab va madrasalar). O'rta Osiyo xonliklarida ilm-fan va madaniyat. Xonliklardagi turmush madaniyati: yashash tarzi, kiyinishi, urf-odatlar. Me'morchilik va san'at turlari.

35-mavzu: XVI-XIX asrning birinchi yarmida qoraqalpoqlar

Qoraqolpoqlarning etnik shakllanish jarayoni. Qoraqolpoq urug'larining joylashuv. Qoraqolpoqlar Xiva xonligi hukmronligi ostida. Xo'jalik hayoti, Qoraqolpoqlarning ijtimoiy-iqtisodiy hayoti va madaniy hayoti. Ijtimoiy turmush tarzi.

36-mavzu: Rossiya imperiyasining O'rta Osiyo xonliklarini bosib olishga qaratilgan dastlabki harbiy harakatlar

Rossiya imperiyasining O'rta Osiyo xonliklariga qarshi ekspansiyasi sabablari. O'rta Osiyo masalasida ingliz-rus raqobati va uning keskinlashuvi sabablari, O'rta Osiyo xonliklariga Angliya missiyalarining yuborilishi. O'rta Osiyo xonliklariga Rossiya elchi va missiyalarining yuborilishi.

37-mavzu: Qo'qon xonligining bosib olinishini boshlanishi. Toshkent mudofaasi.

Rossiya imperiyasi qo'shinlarining Qo'qon xonligi hududlaridagi dastlabki harbiy harakatlari. Oqmachit, Pishpek, To'qmoq, Suzoq qal'alarining egallanishi, Avliyoota, Turkiston va Chimkent shaharlarini bosib olishi. Orenburg general-gubernatorligi tarkibida Turkiston viloyatining tashkil etilishi. Rossiya imperiyasi qo'shinlarining Toshkentga yurishi va shaharning egallanishi.

38-mavzu: Buxoro amirligi va Xiva xonligining Rossiya imperiyasi protektoratiga aylanishi

Rossiya imperiyasi va Buxoro qo'shinlari O'rtasidagi dastlabki harbiy to'qnashuv. Samarqand va Kattaqo'rg'onning istilo qilinishi. Zarbuloqda Buxoro qo'shinlarining mag'lubiyati, Rossiya-Buxoro sulh shartnomalari va amirlikni Rossiya protektoratiga aylanishi. Abdumalik to'ra boshchiligidagi xalq harakatlari. Xiva xonligiga qarshi yurish, Gandimiyon shartnomasi va Xiva xonligining Rossiya protektoratiga aylanishi.

39-mavzu: Rossiya imperiyasining Turkistondagi mustamlaka ma'muriy

boshqaruv tizimi

Turkiston general-gubernatorligining tashkil etilishi. Rossiya imperiyasining Turkistondagi mustamlaka ma'muriy-boshqaruv siyosatining mohiyati. Turkiston o'lkasini boshqarish hususida 1865-1917 yillar qabul qilingan Nizomlar va ularning mustamlakachilik tizimini mustahkamlashdagi ahamiyati. Hokimiyat, politsiya va sud organlari, ularning funksiyalari, o'lka va viloyat amaldorlari, uezd va volost hukmdorlari va ularning huquqlari.

40-mavzu: Rossiya imperiyasining Turkistonda yuritgan iqtisodiy siyosati

Turkiston o'lkasida mustamlaka sharoitida ijtimoiy-iqtisodiy hayot. Turkiston o'lkasi xom ashyo manbai va tayyor mahsulot bozoriga aylantirilishi. Temir yo'llarning qurilishi, ularning mustamlaka manfaatlarga moslashtirilishi.
Qishloq xo'jaligi va mahalliy ishlab chiqarish, hunarmandchilik, xom-ashyoga ishlov beruvchi zavodlarning qurilishi, savdo munosabatlari. Rossiya imperiyasining ko'chirish siyosati.

41-mavzu: Turkiston xalqlarining mustamlakaga qarshi milliy-ozodlik harakatlari

XIX asr oxirlarida o'lka xalqlari turmush tarzi, mustamlaka zulmning kuchayishi, xalq ommasining norozilik harakatini kuchayishi. 1892 yilgi Toshkent «Vabo isyoni», qo'zg'olonning kelib chiqish sabablari. Mustamlaka ma'muriyat tomonidan qo'zg'olonni bostirilishi. 1898 yil Andijon qo'zg'oloni, Muhammad Ali Dukchi Eshon va uning siyosiy faoliyati. Farg'ona vodiysi qo'zg'olonning asosiy markazi ekanligi, qo'zg'olonning tarixiy ahamiyati.

42-mavzu: Mustamlakachilik sharoitida Turkiston o'lkasida madaniy hayot

Mustamlakachilik sharoitida Turkiston o'lkasida madaniy hayot. Turkiston general-gubernatorligining maorif sohasidagi siyosati, rus-tuzem maktablari. Mustamlakachilik sharoitida o'lkada ilm-fan, o'lkani ilmiy asosda o'rganilishi. Turkiston o'lkasida milliy madaniyat musiqa, tasviriy san'at, me'morchilik natijalari. Matbuotning vujudga kelishi, milliy adabiyot, ijtimoiy-falsafiy qarashlar.

43-mavzu: XIX-asr oxiri – XX-asr boshlarida Buxoro amirligi va Xiva xonligida ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy hayot.

Protektorat davrida Buxoro amirligida ijtimoiy - siyosiy ahvol, qishloq xo'jaligi, temir yo'llar qurilishi va kapitalistik munosabatlar. Xalq harakatlari. Madaniy hayot. Buxoro jadidchiligi va liberal qarashlar, "Yosh buxoroliklar". Protektorat davrida Xiva xonligining ma'muriy-hududiy tuzilishi, ijtimoiy - siyosiy ahvoli. Kapitalistik munosabatlar, temir yillar qurilishi. Asfandiyorxon siyosati, Xiva qo'zg'oloni va uning oqibatlari. XX asr boshida ijtimoiy-siyosiy harakatlar, "Yosh xivaliklar" harakati.

44-mavzu: Turkiston XX asr boshlarida. Birinchi jahon urushining Turkiston o'lkasiga ta'siri.

XX asr boshlarida Turkistonda ijtimoiy hayot. Turkiston iqtisodiyotida Rossiya monopolistik mavqeining kuchayib borishi. 1905-1907-yillardagi birinchi burjua inqilobi va uning Turkistonga ta'siri. Rossiya imperiyasining Birinchi jahon urushiga kirishi. Urush yillarida Turkiston o'lkasida ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayot. 1916-yil 25-iyun Rossiya imperatori farmoni va o'lka xalqlari. 1916-yilgi qo'zg'olonning turli viloyatlardagi xususiyati va uning milliy-ozodlik kurashiga

aylanishi.

45-mavzu: Turkiston o‘lkasida jadidchilik harakati tarixi

Jadidchilik harakatining vujudga kelishidagi tarixiy shart sharoitlar. Jadidchilikning ijtimoiy-siyosiy, madaniy-ma’rifiy, g‘oyaviy-mafkuraviy harakati sifatida maydonga chiqishi. Turkiston o‘lkasi jadidchilik harakati namoyondalari va ularning ma’rifiy faoliyati. Jadid maktablari, milliy matbuot. Jadidlarning siyosiy qarashlari. Turkiston o‘lkasida yangi siyosiy partiya va tashkilotlar.

46-mavzu: XIX-asr oxiri – XX-asr boshlarida qoraqalpoqlar tarixi.

47-mavzu: 1917-yilning boshlarida Turkistonda siyosiy vaziyat

1917-yil boshlarida Rossiyadagi siyosiy vaziyat, Petrograddagi inqilobiy voqyealarning nihoyasiga yetishi. Monarxiyaning ag’darilishi. Qo’shhokimiyatchilik. Rossiyadagi fevral inqilobining Turkiston o’lkasi aholisining siyosiy jihatdan faollashishiga ta’siri. O’lkada siyosiy kuchlar nisbati. Sovetlarning tuzilishi, Turkiston komiteti va uning faoliyati. Toshkent soveti, Milliy demokratiya, jadidlar harakati, mahalliy jamoat tashkilotlarining tuzilishi va faollashuvi. Xalq vakillarining birinchi majlisi. “Sho’roi islom” tashkilotining tuzilishi va uning faoliyati. Ishchi va soldat deputatlari Sovetlarining I Turkiston o’lka syezdi (1917-yil 7-15 aprel). Musulmonlarning Toshkentda o’tkazilgan Butunturkiston syezdi (1917-yil 16-23 aprel) va unda ko’rilgan masalalar. Butunturkiston musulmonlarining II O’lka syezdi (1917 yil sentyabr). “Ittifoqi muslimin”ning tuzilishi.

48-mavzu: Oktabr to‘ntarishi. Turkistonda sovet hokimiyatining birinchi iqtisodiy va siyosiy o‘zgarishlari

O’lkada bolshevik va eserlar tomonidan qurolli to’ntarishining amalga oshirilishi, shahar va tumanlarda sovet hukumatining o’rnatilishi.Oktabr to’ntarishi va uning Turkistonga ta’siri.Turkistonda bolsheviklar hokimiyatining o’rnatilishi.Turkiston o‘lkasida hokimiyat uchun raqiblashayotgan kuchlar o‘zaro bir maromda ustunlik uchun kurash olib borayotgan paytda 1917-yil 25–27-oktabrda Petrogradda bolsheviklar harbiy to‘ntarishniamalga oshirdilar, muvaqqat hukumatni zo‘rlik yo‘li bilan ag‘darib tashladilar. Bolsheviklar markazda erishgan o‘z g‘alabalarini mustahkamlashmaqsadida ayyorlik ishlatib 27-oktabrda sovetlarning II syezdida yerva sulh to‘g‘risida dekret qabul qildilar

49-mavzu. Turkiston muxtoriyati: milliy davlatchilikning dastlabki tajribasi

Toshkentdagi Xalq Komissarlari Sovetining tashkil etilishi va faoliyati. Mahalliy siyosiy tashkilotlarning faoliyatini Qo‘qondan turib davom ettirilishi. 1917-yil Qo‘qon shahrida o’lka musulmonlarining IV favqulodda syezdining ish boshlashi va Turkistonni Rossiya Federativ Respublikasi tarkibida hududiy jihatdan muhtor deb e’lon qilinganligi.Turkiston muhtoriyati hukumatining tuzilishi, rahbarlari va ularning faoliyati. Turkistonda xalq hukumatini keng jamoatchilik tomonidan olqishlanishi. Turkiston Muhtoriyati hukumati tuzilganidan keyingi siyosiy kurashlar. Turkiston Muhtoriyatining sovet hukumati tomonidan tor-mor etilishi.

50-mavzu: Turkistonda sovet hokimiyatiga qarshi qurolli harakatlar

Turkiston o’lkasida milliy ozodlik va istiqlol uchun harakatlarning boshlanishi, uning sabablari. Siyosiy vaziyat. Milliy vatanparvarning qo’liga qurol olishlari va bolsheviklar hukumatiga qarshi istiqlolchilik harakatini keng tus olishi. Harakatning kuchlari va bosqichlari. Farg’ona vodiysida istiqlolchilik xarakati, ularning namoyondalari. Kichik va Katta Ergashlar. Muhammad Aminbek Ahmadbek o’g’li

(Madaminbek), Shermuhammadbek va boshqalarning faoliyati. Turkistondagi istiqlolchilik xarakatining o'ziga xos milliy xarakteri va xususiyatlari. Turkistonda qurolli harakatlarning bosqichlari. Ayrim guruhlarning bu harakatdan o'z manfaatlari yo'lida foydalanishga intilishi. Turkistonda mustamlakachilarga qarshi olib borilgan harakatlarning bostirilishi, uning sabablari va saboqlari.

51-mavzu: 1917-1920-yillarda Buxoro amirligi va Xiva xonligi

1917-1920-yillarda Xiva xonligidagi ijtimoiy - iqtisodiy ahvol. Siyosiy o'zgarishlar (Yosh xivaliklar partiyasi faoliyati). Xonlikda vaziyatning keskinlashib borishi. Asfandiyorxonning olib borgan ichki va tashqi siyosati. Junaidxonning (1857-1938 yillar) faoliyati. Asfandiyorxonning o'ldirilishi va Said Abdulloning xon deb e'lon qilinishi va uning taxtdan voz kechishi. Hokimiyatni muvaqqat inqilobiy hukumat qo'liga o'tishi. 1920-1924-yillarda Xorazmdagi ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, Butunxorazm birinchi qurultoyi va Xorazm Xalq Sovet respublikasi tuzilganligini e'lon qilinishi (1920-yil 26-aprel). Hukumat raisi Polvonniyoz Xoji Yusupov, muovinlari - Jumaniyoz Sultonmurodov, Qo'shmamedxon Sapiyevlar faoliyati. G'oyaviy-siyosiy kurash. Xorazmda vatanparvarlar harakati. Xalq xo'jaligining ahvoli, aholining turmush darajasi. 1917-1920-yillarda Buxoro amirligidagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy vaziyat. Amir Said Olimxon yuritgan ichki va tashqi siyosat. "Yosh buxoroliklar" tashkiloti faoliyati. 1918-yil mart oyi voqyealari. Vaziyatning keskinlashib borishi F.Kolesov voqyeasi, Qizil tepa bitimi (1918 yil 25 mart).

52-mavzu: 1920-1924-yillarda Xorazm va Buxoro xalq sovet respublikalari

F.Xo'jayev, A.Fitrat va boshqalarning milliy harakatlardagi faolliklari. Buxoro Xalq Sovet respublikasining tashkil etilishi va faoliyati. Buxoro va Xorazm Xalq Sovet respublikasida amalga oshirilgan ijtimoiy-iqtisodiy tadbirlar, ularning oqibatlari. 1920-1924-yillarda Xorazmdagi ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, Butunxorazm birinchi qurultoyi va Xorazm Xalq Sovet respublikasi tuzilganligini e'lon qilinishi

53-mavzu: XX asrning 20-yillari boshidagi Turkistondagi siyosiy va iqtisodiy vaziyatning xususiyatlari. YaIS ning joriy etilishi

«Harbiy kommunizm» siyosatining tarkibiy qismi sifatida 1919-yil, 9-avgustda qabul qilingan «Mehnat to'g'risidagi qonun» asosida majburiy yalpi mehnatning joriy etilishi mahalliy sharoitning o'zigaxos xususiyatlarini hisobga olmagan holda amalga oshirildi. O'lkasovetlari VII qurultoyining qaroriga asosan 16 yoshdan 55 yoshgachabo'lgan barcha erkak va ayollarga bir xil majburiy mehnat tartibi o'rnatildi. Turkiston o'lkasining tarixiy, tub o'ziga xos shart sharoitlarini hisobga olmagan holda oziq-ovqat razvyorstkasining joriy etilishi, xususiy savdoning bekor qilinishi, mehnat majburiyatlarining o'rnatilishi. Eski maktablarning yopib qo'yilishi. Turkiston o'lkasida ocharchilik keng quloch yoydi, har xil yuqumli o'lat, terlama, sing (yani zangila) kabi kasalliklar ommaviy tus olishi.

54-mavzu: O'rta Osiyoda milliy hududiy chegaralanishning o'tkazilishi: sabab va oqibatlari

O'rta Osiyo - Turkiston xalqlarining yagona va umumiy vatani, tarixan tarkib topgan uchta (Turkiston, Buxoro va Xorazm) davlatlarini markaz tomonidan tugatib, o'rniga yangi davlat tuzish g'oyasi. TASSRni bo'lib tashlash, Buxoro hamda Xorazm Xalq Sovet Respublikalarini tuzish uchun RKP(b) MK hamda Turkkomissiya tomonidan o'tkazilgan tadbirlar, tuzilgan loyihalar, o'tkazilgan tazyiqlarva chiqarilgan qarorlar. Turkkomissiya vabir guruh milliy yetakchilar O'rtasidagi

munozarali nizolar. Mintaqaviy, milliy-hududiy jihatdan o'lkani qayta tuzish masalasini partiya tashkilotlarida muhokama qilinishi. Bu jarayonlarda O'rta Osiyo byurosi(Sredazbyuro)ning roli. O'rta Osiyoni chegaralash va milliy respublikalar tuzish masalasini Turkiston, Buxoro va Xorazm respublikalari MIQlari. Milliy – hududiy chegaralanish. O'zbekiston SSRning tuzilishi. O'zbekiston SSR SSSR tarkibidagi ittifoqdosh respublika.

55-mavzu: Kollektivlashtirish siyosati va uning O'zbekiston uchun ahamiyati.

Markaz buyrug'ini quloq qoqmay bajarishni o'zlari uchun katta ishonch yorlig'i deb bilgan mahalliy rahbarlar dehqonlarni zudlik bilan kolxozlarga majburan kiritishni 1929-yilning ikkinchi yarmi va 1930-yil boshlarida avj oldirib yubordilar. Masalan, O`zbekiston 'artiya va hukumatining 1930-yil 17-fevraldagi "Jamoalashtirish va quloq xo'jaliklarini tugatish to'g'risida"gi qarorida res'ublikaning 17 ta tumanida yo''asiga jamoalashtirishni amalga oshirish vazifasi belgilangan edi. Ko'' joylarda quloqlarni tugatish shiori ostida O'rta hol, hattoki kambag'al dehqon xo'jaliklariga nisbatan ham zulm o'tkazildi. O`zbekistonda dehqon xo'jaliklarini ommaviy tarzda jamoalashtirish ishlari ayni chog'da yangi xo'jaliklarga moddiy-texnik baza bo'lib xizmat qiladigan mashina-traktor stansiyalari (MTS)ni tashkil etish bilan bog'liq holda olib borildi.

56-mavzu: O'zbekistonda amalga oshirilgan sanoatlashtirish siyosati.

1925–1940-yillarda O'zbekistonda amalga oshirilgan sanoatlashtirish siyosati sovetlar hukumati va kompartiya shovinistik, mustamlakachilik siyosatining tarkibiy, ajralmas qismi edi. Bunday siyosatni xaspo'shlash va oqlash maqsadida SSSRda yagona xo'jalik kompleksi g'oyasi ilgari surildi. Ushbu g'oyadan kelib chiqqan holda O'zbekistonda xalq xo'jaligining qaysi tarmog'ini rivojlantirish masalasini Moskva markazdan turib boshqarar edi. Bu taraqqiyot yo'nalishi «stalincha besh yilliklar» direktivalarida o'z aksini topdi vaular kompartiya qurultoylarida tasdiqlanadi. Ana shu direktivalar asosida rivojlangan O'zbekiston sanoat ishlab chiqarish taraqqiyotining1925–1940-yillardagi ahvoli tahlili.

57-mavzu: 1917-1941-yillarida O'zbekistonda madaniy va ma'naviy hayot.

Xalq ta'limidagi o'zgarishlar. Oliy va O'rta maxsus ta'lim. O'zbekistonda ilm-fan va madaniyat. XX-asrning 20–30-yillarida madaniy-ma'rifiy soha ham o'ziga xos murakkablik va qiyinchilik bilan kechdi. 20-yillar boshlariga kelib O`zbekiston hududida madaniy qurilishning eng dolzarb vazifalaridan sanalgan sovet ta'lim tizimini shakllantirish ishlari faol boshlab yuborildi. Savodsizlikni tugatishdagi zo'ravonliklar. Lotin va kirill imlolalarining joriy etilishi. Sovetlar O`zbekistonda yangi ta'lim tizimini yaratishga yo'l tutar ekan, bundan ko'zlagan asosiy maqsadlari o'lkada xalq ta'limi bo'g'inlarini ravnaq to'tirish, yal'isiga xalq savodxonligiga erishish, ilm-ma'rifat chashmalaridan hammani to'la bahramand etish emas, balki eng avvalo, yurt farzandlari ongiga, shuuriga kommunistik g'oyalar va ideallarni chuqur singdirish va shu yo'l bilan o'zlariga quloq qoqmay xizmat qiladigan "mo'min-qobil" avlodni tarbiyalab voyaga yetkazish edi. Hujum harakati. Adabiyot va san'at. Madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni.

58-mavzu: O'zbekistonda qatag'onlik siyosati.

O'zbekistonning ijtimoiy-siyosiy rivojlanishi. SSSRda boshqaruvning ma'muriy-buyruqbozlik tuzumining qaror topishi va mustahkamlanishi. Partiyaning davlat

apparatini “mahalliylashtirish” niqobi ostida yurgizgan siyosati. O‘zbekiston SSRning yangi Konstitusiyasini qabul qilinishi va uning respublikada ma’muriy-buyruqbozlik tizimini mustahkamlashdagi roli. Mustabid tuzumning qatag’onlik siyosati. “O’n sakkizlar guruhi”, “Inog’omovchilik”, “Qosimovchilik”. Partiya, sovet xo’jalik xodimlari, harbiylar, ziyolilar, ruhoniylar, ishchilar va kolxozchilar orasida ham “tozalash” ishlarini o’tkazilishi. Milliy rahbar kadrlar hayoti va faoliyati. O‘zbekistonda ijtimoiy - iqtisodiy o’zgarishlar. Sanoat korxonalarining tashkil etilishi va faoliyati. Qishloq xo’jaligi, jamolashtirish siyosati va uning oqibatlari.

59-mavzu: Ikkinchi jahon urushi yillarida O‘zbekiston xalqlarining fashizm ustidan bo’lgan g’alabaga qo’shgan hissasi(1-ma’ruza)

Ikkinchi jahon urushining boshlanishi, sabablari. O’zbek xalqining yuksak gumanizmi. Umumiy harbiy safarbarlik. Urushning og’ir yillarida o’zbek xalqining ma’naviy–ahloqiy hususiyatlari va insorparvarligining yorqin namoyon bo’lishi.Respublika ijtimoiy-iqtisodiy salohiyatini urushga safarbar etilishi – frontga safarbar qilinganlardan tuzilgan milliy brigadalar. Ikkinchi jahon urushida Qoraqalpog’iston respublikasi mehnatkashlarining faol ishtiroki. Qoraqalpog’istonlik o’g’lonlarning jangohlardagi qahramonlik jasoratlari. Frontga yuborilgan qishloq xo’jalik maxsulotlari. Aholining moddiy va maishiy ahvoli. Mudofaa uchun shaxsiy jamg’armalar. Evakuasiya qilingan aholiga hamda jangchilar oilalariga g’amxo’rlik va mehribonlik. Deportasiya masalasi. Deportasiya qilingan xalqlarning O‘zbekistondagi hayoti. Urush yillarida fan va madaniyat. Fanlar Akademiyasi va ilmiy tekshirish institutlarining faoliyati. Adabiyot va san’at.

60-mavzu: Ikkinchi jahon urushi yillarida O‘zbekiston xalqlarining fashizm ustidan bo’lgan g’alabaga qo’shgan hissasi(2-ma’ruza)

Ikkinchi jahon urushining boshlanishi, sabablari. O’zbek xalqining yuksak gumanizmi. Umumiy harbiy safarbarlik. Urushning og’ir yillarida o’zbek xalqining ma’naviy–ahloqiy hususiyatlari va insorparvarligining yorqin namoyon bo’lishi.Respublika ijtimoiy-iqtisodiy salohiyatini urushga safarbar etilishi – frontga safarbar qilinganlardan tuzilgan milliy brigadalar. Ikkinchi jahon urushida Qoraqalpog’iston respublikasi mehnatkashlarining faol ishtiroki. Qoraqalpog’istonlik o’g’lonlarning jangohlardagi qahramonlik jasoratlari. Frontga yuborilgan qishloq xo’jalik maxsulotlari. Aholining moddiy va maishiy ahvoli. Mudofaa uchun shaxsiy jamg’armalar. Evakuasiya qilingan aholiga hamda jangchilar oilalariga g’amxo’rlik va mehribonlik. Deportasiya masalasi. Deportasiya qilingan xalqlarning O‘zbekistondagi hayoti. Urush yillarida fan va madaniyat. Fanlar Akademiyasi va ilmiy tekshirish institutlarining faoliyati. Adabiyot va san’at.

61-mavzu: Ikkinchi jahon urushi yillarida O‘zbekiston xalqlarining fashizm ustidan bo’lgan g’alabaga qo’shgan hissasi(3-ma’ruza)

Ikkinchi jahon urushining boshlanishi, sabablari. O’zbek xalqining yuksak gumanizmi. Umumiy harbiy safarbarlik. Urushning og’ir yillarida o’zbek xalqining ma’naviy–ahloqiy hususiyatlari va insorparvarligining yorqin namoyon bo’lishi.Respublika ijtimoiy-iqtisodiy salohiyatini urushga safarbar etilishi – frontga safarbar qilinganlardan tuzilgan milliy brigadalar. Ikkinchi jahon urushida Qoraqalpog’iston respublikasi mehnatkashlarining faol ishtiroki. Qoraqalpog’istonlik o’g’lonlarning jangohlardagi qahramonlik jasoratlari. Frontga yuborilgan qishloq xo’jalik maxsulotlari. Aholining moddiy va maishiy ahvoli. Mudofaa uchun shaxsiy

jamg'armalar. Evakuasiya qilingan aholiga hamda jangchilar oilalariga g'amxo'rlik va mehribonlik. Deportasiya masalasi. Deportasiya qilingan xalqlarning O'zbekistondagi hayoti. Urush yillarida fan va madaniyat. Fanlar Akademiyasi va ilmiy tekshirish institutlarining faoliyati. Adabiyot va san'at.

62-mavzu: Urushdan keyingi yillarda O'zbekistonning ijtimoiy–siyosiy va madaniy hayoti

Urushdan keying yillarda xalq xo'jaligini qayta tiklashga e'tibor qaratildi.Kolxozlarni yiriklashtirish siyosati siyosiy-mafkuraviy maqsadlarni ko'zlagan holda tashkil qilingan edi. 1946-yil 18-mart kuni SSSR Oliy Kengashi tomonidan "SSSR xalq xo'jaligini tiklash va yanada rivojlantirishning 1946–1950-yillarga mo'ljallangan rejasi haqida qonun" qabul qilindi. Rejada vayron bo'lgan xo'jalikni tiklash, sanoat va qishloq xo'jalik mahsulotlari ishlab chiqarishni urushdan oldingi darajaga yetkazish va yanada oshirishga erishish vazifasi ilgari surildi 50–80-yillarda adabiyotda roman va qissachilik janrlari rivojlandi. Urush voqealari, mehnatkashlarning front orqasidagi mehnati Oybekning "Nur qidirib", Sharof Rashidovning "Qudratli to'lqin", Shuhratning "Shinelli yillar", Said Ahmadning "Ufq", Odil Yoqubovning "Er boshiga ish tushsa", Hamid G`ulomning "Toshkentliklar" romanlarida aks ettirilishi.

63-mavzu: 1946-80-yillarida O'zbekiston iqtisodiyotining bir tomonlama rivojlanishi

60-yillarning O'rtalarida iqtisodiy islohotlar qilishga kirishiladi. 1965-yilgi islohotda sanoat, qurilish va qishloq xo'jalik korxonalarini xo'jalik hisobiga o'tkazish, rag'batlantirish tizimini takomillashtirishni ko'zda tutgan tadbirlar mo'ljallandi. Korxonalar uchun yuqoridan rejalashtirilgan ko'rsatkichlar qisqardi, korxonalar faoliyatiga baho berishda ishlab chiqilgan yal'i mahsulot emas, realizatsiya qilingan mahsulot asosiy ko'rsatkich deb belgilandi. Markaziy siyosiy hokimiyatning iqtisodiyotni nazorat qilishi, buyruqbozlik yanada kuchaydi, rejadagi tadbirlarga tez-tez tuzatishlar kiritila boshladi, korxonalar huquqlari cheklana bordi. Islohotlar 60-yillarning ikkinchi yarmida biroz samara bergan bo'lsada, biroq umuman ko'zlangan natijani bermadi. 60-yillarning iqtisodiy islohoti jamiyatning siyosiy, ijtimoiy va ma'naviy rivojlanishiga, ishlab chiqarish munosabatlarining tub mohiyatiga daxl qilmadi. Shu sababli muvaffaqiyatsizlikka uchradi.

64-mavzu: Qishloq xo'jaligidagi inqirozli holat. Paxta monokulturasining iqtisodiyotga ta'siri.

Agrar tanglikning kuchayishi.Paxta yakkahokimligi va uning salbiy oqibatlari Qishloq xo'jaligida sifat ko'satkichlari yildan-yilga 'asayib bordi. Qishloq mehnatkashlarining o'z mehnatlari natijalaridan manfatdorligi susaydi. Yildan-yilga "Markazining buyurtmasi" hisobiga 'axta xom ashyosini yetishtirish ko''ayib borgan bo'lsada, undan aholining olayotgan sof daromadi kamligicha qolaverdi. Qishloq oilasining har bir a`zosiga to'g'ri keladigan oylik daromad Rossiyada 98,1 so'mni tashkil etgan bir 'aytda, O`zbekistonda o'z tomorqasidan tushadigan daromad bilan bitgalikda hisoblanganda 58,9 so'mga teng bo'ldi. Natijada O`zbekiston xalqining turmush darajasi pasayib, SSSR miqyosida oxirgi o'rinlarga tushib qoldi.Noxush holatlar milliy munosabatlarni ham chetlab o'tmadi.

65-mavzu: Sovet O'zbekistonida ekologik vaziyatning og'irlashishi.

XX asrning 60-70-yillaridagi ekologik vaziyat. Navoiy, Zarafshon, Uchquduq,

Farg'ona, Olmaliq, Qo'qon,Samarqand shaharlaridagi kimyo zavodlari.1980-yilda qabul qilingan "Atmosfera havosini qo'riqlash haqidagi qonun".Orol fojiasining kelib chiqishi.Yerlarning sho'rlanishi.

66-mavzu: 1917-1985-yillarda Qoraqalpoqiston

1917-1918-yillarda Turkiston o'lkasining Amudaryo bo'limidagi siyosiy jarayonlar. Ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat. Yer munosabatlari. "Harbiy kommunizm" siyosati, yangi iqtisodiy siyosatning o'tkazilishi. Sovetlar hukmronligining Amudaryo viloyati iqtisodiyotiga salbiy ta'siri. Kadrlar masalasi, undagi nomutanosib siyosat, 1917-1924 yillarda Qoraqolpog'istonda sovet xokimiyati boshqaruv tizimining mastahkamalanishi va uning milliy siyosati. Milliy mustaqillik uchun kurashning davom etishi. Qoraqolpog'iston muhtor viloyatining tuzilishi (1925 fevral), xo'jalik tarmoqlaridagi o'zgarishlar. Qishloq xo'jaligidagi o'zgarishlarning xususiyatlari

67-68-mavzular: Qayta qurish siyosati va uning O'zbekiston siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayotiga ta'siri (4 soat)

Qayta qurish siyosati. "Qayta qurish" siyosatining barbod bo'lishi. Ijtimoiy-siyosiy hayotning demokratlashuvi.Xalq milliy ongining o'sishi. O`zbekistonning davlat mustaqilligini qo'lga kiritish tomon yo'l tutishi.O'zbek xalqining milliy o'zligini anglashi, xalq milliy ongining o'sishi.O'zbekiston siyosiy hayotidagi o'zgarishlar. I.A.Karimovning respublikadagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy jarayonlarni, hamda millatlararo munosabatlarni izga solish borasidagi dastlabki chora-tadbirlari. O'zbek tiliga Davlat tili maqomini berilishi.

O'zbekistonda Prezidentlik boshqaruvining joriy etilishi. I.A. Karimovning O'zbekiston Prezidenti etib saylanishi. "Mustaqillik Deklarasiyasi"ning qabul qilinishi. O'zbekiston bilan markaz munosabatlarining keskinlashuvi.

69-mavzu: **Kirish."O'zbekistonning eng yangi tarixi" o'quv fanining predmeti, maqsadi va vazifalari, nazariy-metodologik tamoyillari.**

O'zbekiston tarixini davrlashtirish masalasi. "O'zbekistonning eng yangi tarixi" o'quv fanining predmeti, maqsad va vazifalari. Fanni o'rganishning nazariy-uslubiy asoslari. Yuksak intellektual salohiyatli, ma'naviy barkamol avlodni tarbiyalash, komil insonni voyaga yetkazishda mamlakat eng yangi tarixining tutgan o'rni. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning ma'naviy yetuk shaxsni tarbiyalashda tarixiy xotiraning o'rni va saboqlari to'g'risidagi fikrlari. XXI globallashuv asrida ta'lim sohasida mazkur fanni o'qitishdagi nazariy-konseptual yondashuv va ilg'or innovasiyalar.

70-mavzu. Mustaqillikka erishish arafasida O'zbekistondagi ijtimoiy-siyosiy jarayonlar.

XX asr 80-yillari O'rtalarida respublika ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va ma'naviy hayotidagi inqirozli holat. Markazning O'zbekistonda amalga oshirgan qatag'on siyosati. "Paxta ishi" "O'zbek ishi" nomli kampaniyalar. Aholi turmush tarzining og'irlashuvi. Orol fojiasi. Farg'ona voqyealari. 1989 yil O'rtalarida respublika ijtimoiy-siyosiy hayotidagi o'zgarishlar. Milliy manfaatlar ustuvorligining o'sib borishi. I.Karimov – O'zbekistonning Birinchi Prezidenti. Mustaqillik deklarasiyasi va uning tarixiy ahamiyati. 1991 yil avgust voqyealari. GKChP. Sovet davlatining tanazzulga yuz tutishi

71-mavzu. Mustaqil O'zbekiston Respublikasining

tashkil topishi va uning tarixiy ahamiyati.

Mustaqillik arafasida respublikadagi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy ahvol. O'zlikni anglashga intilishning kuchayishi. Siyosiy tizimdagi o'zgarishlar. Mustaqillikning e'lon qilinishi. O'zbekiston Respublikasining tashkil etilishi. Mustaqillikning ilk davrida davlat suverenitetini mustahkamlash yo'lidagi sa'y-harakatlar. Mustaqil O'zbekiston davlatining yuzaga kelishi va mustahkamlanishida I.Karimovning tarixiy xizmatlari.

72-mavzu. O'zbekistonning o'ziga xos istiqlol va taraqqiyot yo'li.

Mustaqil taraqqiyotning dastlabki bosqichidagi muammolar. O'zbekistonning o'ziga xos taraqqiyot yo'lini tanlashi. Taraqqiyotning "O'zbek modeli" va uning o'ziga xos xususiyatlari. O'zbekistonning ijtimoiy-siyosiy rivojlanish strategiyasi: yangilanish va taraqqiyot yo'li. O'zbekistonning iqtisodiy mustaqilligini ta'minlashga qaratilgan strategiya asoslari. Mustaqillik – me'yoriy-huquqiy asoslarining yaratilishi. Yangi Konstitusiyaning qabul qilinishi va uning tarixiy ahamiyati. Davlat ramzlari.

73-74-mavzular. O'zbekistonda demokratik, fuqarolik jamiyati asoslarining shakllanishi, amalga oshirilgan siyosiy islohotlar. (4 soat)

Milliy davlat boshqaruvi tizimi. Mustaqil O'zbekistonda hokimiyatlar bo'linishi prinsipi. O'zbekistonda ko'ppartiyaviylik tizimining shakllanishi va uning ahamiyati. Siyosiy partiyalar faoliyatidagi xususiyatlar. O'zbekistonda parlament tizimi va undagi islohotlar. Huquq-tartibot organlari va sud tizimidagi o'zgarishlar. O'zbekistonda nodavlat notijorat tashkilotlar va ularning siyosiy, ijtimoiy hamda iqtisodiy jarayonlardagi ishtiroki. Ijtimoiy-sherikchilik. O'z-o'zini boshqaruv organlarining faoliyati va ularning jamiyatni demokratlashtirishdagi o'rni. O'zbekistonda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi. Inson haq-huquqlarini ta'minlash va himoya qilish.

75-mavzu. Iqtisodiy islohotlar, xususiy mulkchilikning shakllanishi. O'zbekistonda bozor munosabatlarining rivojlanishi. (2 soat)

Iqtisodiyotni modernizasiya qilish konsepsiyasi. O'zbekiston Respublikasida bozor munosabatlarining shakllanishi, uning yo'nalishlari, bosqichlari va xususiyatlari. Bozor munosabatlariga o'tishning huquqiy asoslarining yaratilishi. Iqtisodiy islohotlarning besh tamoyilini amalga oshirilish mexanizmi. Bozor infratuzilmasining shakllanishi, qishloq xo'jaligidagi islohotlar, uning vazifalari va yo'nalishlari. Sanoat, avtomobilsozlik sohasining rivojlanishi. Makroiqtisodiyotni barqarorlashtirishga erishish. Jahon moliyaviy inqirozining yuzaga kelish sabablari, oqibatlari va uni O'zbekistonda bartaraf etish yo'llari. Mamlakat iqtisodiyotining modernizasiya va diversifikasiya qilinishi, bank-moliya tizimini mustahkamlash borasidagi chora-tadbirlar. Soliq tizimidagi islohotlar.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

76-mavzu. O'zbekiston Respublikasidagi ijtimoiy o'zgarishlar. (2 soat)

Kuchli ijtimoiy siyosat konsepsiyasining shakllanishi, bosqichlari va rivojlantirilishi. Manzilli ijtimoiy himoya tizimining yaratilishi. Ijtimoiy sohani rivojlantirishga yo'naltirilgan aholi bandligi va real daromadlarini izchil oshirib borish, sog'liqni saqlash tizimini takomillashtirish, xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy

faolligini oshirish, aholini uy-joylar bilan ta'minlash, yo'l-transport muhandislik-kommunikasiya va ijtimoiy infratuzilmalarni rivojlantirish, ta'lim, madaniyat, ilm-fan, adabiyot, san'at va sport sohalarini rivojlantirish, yoshlarga oid davlat siyosatini takomillashtirish. Nodavlat notijorat tashkilotlarining ijtimoiy himoya va manzilli ijtimoiy yordamni amalga oshirishdagi ishtiroki.

O'zbekiston Respublikasi "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonunning mazmun-mohiyati, aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish. Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

77-mavzu. Mustaqillik yillarida O'zbekistondagi ma'naviy va madaniy taraqqiyot.

Mustaqillik yillarida ma'naviy va ma'rifiy hayot. Milliy istiqlol g'oyasi va mafkuraviy masalalar. Milliy urf-odatlar, qadriyatlar va an'analarning qayta tiklanishi.

Mustaqillik yillarida buyuk ajdodlar va tarixiy shaxslarga bo'lgan e'tibor. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Islom Karimovning ajdodlar merosi va milliy qadriyatlarni tiklash borasidagi xizmati. Tarixiy shaharlar (Buxoro, Samarqand, Marg'ilon, Qarshi, Toshkent, Xiva, Shahrisabz) yubileylarining xalqaro miqyosda keng nishonlanishi. Toshkent shahrining "Islom madaniyati poytaxti" deb e'lon qilinishi va uning ahamiyati. Madaniyat va san'at sohasining rivojlanishi. Xalqaro ko'rik-tanlovlarning o'tkazilishi. Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

78-mavzu: O'zbekiston Respublikasida ta'lim sohasida amalga oshirilgan islohotlar

Mustaqillik yillarida ilm-fanning rivojlanishi. Yangi jamiyat qurishda ta'lim va tarbiyaning o'rni va roli. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi"ning qabul qilinishi. Dasturning maqsad va vazifalari, uni amalga oshirish mexanizmi va bosqichlari. Ta'limning milliy modelining shakllanishi, rivojlanishi va sohadagi muammolar. O'zbekistonda yangi avlod kadrlar tayyorlash sohasidagi o'zgarishlar. Oliy ta'lim sohasida qabul qilingan Qonunlar va ularda belgilangan vazifalar. Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

79-mavzu. Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi

Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayotida amalga oshirilgan islohotlar. Qoraqalpog'istonda qishloq xo'jaligi sohasidagi o'zgarishlar. Ma'naviy-madaniy sohadagi yangilanishlar. Qoraqalpog'iston Respublikasi oliy ta'lim tizimi va undagi islohotlar. Qoraqalpog'iston Respublikasida ekologik ahvol. Orol fojiasi. Ekologik holatni yaxshilash borasidagi davlat siyosati. Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

80-81-mavzular. O'zbekiston va jahon hamjamiyati (4 soat)

O'zbekistonning tinchliksevar tashqi siyosati va uning jahon hamjamiyati tomonidan tan olinishi. O'zbekistonning xalqaro tashkilotlar va xorijiy mamlakatlar bilan iqtisodiy-siyosiy aloqalarining yo'lga qo'yilishi. O'zbekiston Respublikasining BMTga a'zo bo'lishi va jahon hamjamiyatidagi o'ziga xos o'rni. O'zbekistonning MDHdagi o'rni va mavqyeining oshib borishi. O'zbekistonning Markaziy Osiyo davlatlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalari. O'zbekistonning geosiyosiy va geoiqtisodiy o'rni. O'zbekistonning mintaqada tinchlik va barqarorlikni ta'minlash borasida olib borgan siyosati. Markaziy Osiyoda xavfsizlik masalalari, terrorizm, giyohvandlik va odam savdosiga qarshi kurashda O'zbekiston Respublikasining

faolligi. O‘zbekistonning ShHT bilan aloqalari. O‘zbekistonning Markaziy Osiyo, Mustaqil Davlatlar Hamdo’stligi davlatlari bilan yangi strategik sherikchilik shartnomalarining imzolanishi. O‘zbekiston Respublikasining faol tashqi siyosatining yangi bosqichi.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

82-83-mavzular. Yangilanayotgan O‘zbekiston: milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. Yangi taraqqiyot strategiyasi (4 soat)

O‘zbekiston taraqqiyotining yangi bosqichi. “Yangi O‘zbekiston” va “Uchinchi Renessans” g‘oyasi. Iqtisodiy islohotlar. Valyuta konvertatsiyasining yo’lga qo’yilishi. Respublika iqtisodiyotiga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish bo’yicha amalga oshirilgan ishlar. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining xorijiy tashriflari va imzolangan yiriq miqdordagi investitsiya bitimlari. Ta’lim sohasida amalga oshirilgan islohotlar. 2017–2021-yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning Harakatlar strategiyasi. Xorijiy OTM larning Respublikadagi filiallarining ochilishi. Korruptsiyaga qarshi kurash ishlari. Xalq davlat organlariga emas, balki davlat organlari xalqqa xizmat qilishi kerak konseptsiyasining amalga oshirilishi. 2022−2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston Taraqqiyot strategiyasi. O‘zbekistonda adolat va qonun ustuvorligi.

Ushbu mavzu fanni yoritishga xizmat qiladi.

III. Seminar mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. O‘zbekiston hududida paleolit davri yodgorliklari.
2. Mezolit va neolit davrining manzilgohlari.
3. Eneolit va bronza davrining manzilgohlari.
4. Ilk temir davrida O‘rta Osiyo. Harbiy demokratiya boshqaruvi.
5. O‘rta Osiyoning eng qadimgi davlatlari
6. Avesto tarixiy manba sifatida.
7. O‘rta Osiyo xalqlarining Ahamoniylar bosqiniga qarshi kurashi.
8. O‘rta Osiyo xalqlarining yunon-makedonlarga qarshi xalq ozodlik harakatlari
9. Salavkiylar va Yunon-Baqtriya davlatlari.
10. Antik davrda Xorazm madaniyati.
11. Qang‘ va Davon davlatlari
12. Kushon davlatining tashkil topishi va ijtimoiy hayoti.
13. Kushonlar davlatida madaniy hayot.
14. Antik davrda O‘rta Osiyo xalqlari madaniyati
15. Buyuk ipak yo’li tarixshunosligi.
16. O‘rta Osiyoda ilk yer egaligi munosabatlarining shakllanishi: xioniylar, kidariylar, eftaliylar davlatlari.
17. Turk xoqonligitarixi bo’yicha manbalar
18. Ilk o‘rta asrlarda O‘rta Osiyo xalqlari madaniyati
19. Arab xalifaligi hukmronligiga qarshi xalq ozodlik harakatlari
20. Somoniylar davlatining boshqaruv tizimi.
21. Qoraxoniylar davlatining siyosiy tarixi.
22. G‘aznaviylar va Saljuqiylar davlatlari.
23. Anushteginiy Xorazmshohlar davlati.

	24. O‘rta Osiyo xalqlari hayotida IX-XII asrlarda yuz bergan uyg’onish davri. Ilm fan va madaniy hayot 25. Xorazm Ma’mun akademiyasi. 26. O‘rta Osiyoning mo‘g‘ullar tomonidan bosib olinishi.Jaloliddin Manguberdi 27. Movarounnahr Chig‘atoy ulusi tarkibida 28. XIV asrda Movarounnahrda ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy ahvol 29. Amir Temur davlati. 30. Amir Temur harbiy yurishlari 31. Amir Temur va Temuriylar davlat boshqaruv tizimi. 32. XV asrda Temuriylar davlatining ijtimoiy-siyosiy hayoti 33. Amir Temur va Temuriylar davlatining tashqi siyosati 34. Amir Temur va Temuriylar davlatining ijtimoiy-iqtisodiy hayoti. 35. Amir Temur va Temuriylar davrida madaniy hayot. 36. XV asrning ikkinchi yarmida Movarounnahr va Dashti Qipchoq aloqalari 37. Buxoro xonligining ijtimoiy-siyosiy hayoti 37. Ashtarxoniylar davrida Buxoro xonligi 38. Buxoro amirligi (XVIII asr ikkinchi yarmi –XIX asrning birinchi yarmi) 39. Shayboniylar davrida Xiva xonligiXiva xonligida 40. Qo‘ng’irotlar sulolasining hokimiyatga kelishi 41. Qo‘qon xonligi (XVIII asr ikkinchi yarmi –XIX asrning birinchi yarmi) 42. Toshkent bekligining O‘rta Osiyo ijtimoiy-siyosiy hayotidagi roli 43. O‘rta Osiyo xonliklari ijtimoiy-iqtisodiy hayoti (1-mashg’ulot) 44. O‘rta Osiyo xonliklari ijtimoiy-iqtisodiy hayoti (2-mashg’ulot) 45. O‘rta Osiyo xonliklari tashqi siyosati 46. O‘rta Osiyo xonliklari davrida moddiy va ma’naviy madaniyat 47. XVI-XIX asrning birinchi yarmida qoraqalpoqlar 48. Rossiya imperiyasining O‘rta Osiyo xonliklarini bosib olishga qaratilgan dastlabki harbiy harakatlar 49. Qo‘qon xonligiga qarshi harbiy harakatlar. 50. Toshkent mudofaasi. Turkiston viloyatining tashkil topishi. 51. Buxoro amirligi va Xiva xonligining Rossiya imperiyasi protektoratiga aylanishi 52. Qo‘qon xonligida xalq harakatlari. Qo‘qon xonligining tugatilishi 53. Rossiya imperiyasining Turkistondagi mustamlaka ma’muriy boshqaruv tizimi 54. Rossiya imperiyasining Turkistonda yuritgan iqtisodiy siyosati 55. Turkiston xalqlarining mustamlakaga qarshi milliy-ozodlik harakatlari 56. Mustamlaka davrida Turkistonda an’anaviy ta’lim tizimi. 57. Mustamlakachilik sharoitida Turkiston o‘lkasida madaniy hayot 58. XIX asr oxiri - XX asr boshlarida Buxoro amirligida ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy hayot(1-mashg’ulot) 59. XIX asr oxiri - XX asr boshlarida Xiva xonligida ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy hayot 60. XX asr boshlarida Turkiston.Birichi rus inqilobining Turkiston ijtimoiy-siyosiy hayotiga ta’siri. 61. Birinchi jahon urushining Turkiston o‘lkasiga ta’siri. 62. 1916-yilgi milliy-ozodlik harakatlari. 63. Turkiston o‘lkasida jadidchilik harakati (1-mashg’ulot)

	64. Turkiston o‘lkasida jadidchilik harakati .(2-mashg’ulot) 65. XIX asr oxiri XX asr boshlarida qoraqalpoqlar 66. 1917-yilning boshlarida Turkistonda siyosiy vaziyat . XIX-asr oxiri – XX-asr boshlarida qoraqalpoqlar tarixi . Oktabr to‘ntarishi. Turkistonda sovet hokimiyatining birinchi iqtisodiy va siyosiy o‘zgarishlari . 1917-yilda Turkistondagi siyosiy vaziyat. Turkiston Muxtoriyati. . Turkistonda sovet hokimiyatiga qarshi qurolli harakatlar. . 1917-1920-yillarda Buxoro amirligi va Xiva xonligi. . 1920-1924-yillarda XXSR va BXSR tarixi. . XX asrning 20-yillari boshidagi Turkistondagi siyosiy va iqtisodiy vaziyatning xususiyatlari. YaIS ning joriy etilishi. . O’rta Osiyoning milliy-hududiy chegaralanishi: maqsadlari va natijalari . O'zbekistonda kollektivlashtirish siyosati va uning xususiyatlari . O'zbekistonda sanoatlashtirish siyosatining amalga oshirilishi. . XX asrning 20-30-yillarida O'zbekistonning madaniy va ma'naviy hayoti . O'zbekistonda mustabid tuzumning 30-yillardagi qatag’onlik siyosati. . O‘rta Osiyoda milliy hududiy chegaralanishning o’tkazilishi: O‘zbekiston SSRning tashkil topishi 80. XX asrning 20-yillarida O‘zbekistonda o’tkazilgan qishloq xo’jaligi va yer-suv sohasidagi islohotlar 81. 1917-1924-yillarda Turkistonda madaniy qurilish 82. XX asrning 20-30-yillarida O‘zbekistonda o’tkazilgan sanoatlashtirish siyosati. 83. XX asrning 20-yillarida O‘zbekistonda o’tkazilgan kollektivlashtirish siyosati . Ikkinchi jahon urushi yillarida fashizm ustidan qozonilgan g‘alabaga O‘zbekiston xalqlarining qo‘shgan hissasi. . Urushdan keyingi davrda O'zbekistonda ijtimoiy, siyosiy va madaniy hayot . Urushdan keyingi davrda O'zbekistonda ijtimoiy, siyosiy va madaniy hayot . XX asrning 45-80-yillarida O'zbekiston sanoati rivojlanishining bir tomonlama xarakteri. . 1940-1950-1980-yillarda O’zbekistonda qatag’onlik siyosatining yangi ko’rinishi . 1946-80-yillarida O’zbekiston iqtisodiyotining bir tomonlama rivojlanishi . Qishloq xo’jaligidagi inqirozli holat. Paxta monokulturasining iqtisodiyotga ta’siri. . Ekologik muammolarning o‘sib borishi . XX asrda O’zbekistonda etnik, etnodemografik jarayonlar va diniy siyosat . Ma’muriy buyruqbozlik boshqaruv tizimining XX asrning 70-80-yillardagi ko’rinishi . 1917-1985 yillarda Qoraqalpog'iston . “Qayta qurish” siyosatining mohiyati. "Qayta qurish" sharoitidagi iqtisodiy islohotlar va ularning samarasizligi . Siyosiy islohotlar. Ijtimoiy va siyosiy hayotni demokratlashtirish. Milliy ongni yuksaltirish. . 1925-1989-yillarda Qoraqalpog’iston. . Mustaqillikka erishish arafasida O’zbekistondagi ijtimoiy-siyosiy jarayonlar. . Mustaqil O’zbekiston Respublikasining tashkil topishi va uning tarixiy ahamiyati.

	0. O’zbekistonning o’ziga xos istiqlol va taraqqiyot yo’li. 1. O’zbekistonda demokratik, fuqarolik jamiyati asoslarining shakllanishi, amalga oshirilgan siyosiy islohotlar. 2. Iqtisodiy islohotlar, xususiy mulkchilikning shakllanishi. O’zbekistonda bozor munosabatlarining rivojlanishi. 3. Iqtisodiy islohotlar, xususiy mulkchilikning shakllanishi. O’zbekistonda bozor munosabatlarining rivojlanishi. 4. O’zbekiston Respublikasidagi ijtimoiy o’zgarishlar. 5. Mustaqillik yillarida O’zbekistondagi ma’naviy va madaniy taraqqiyot. 6. O’zbekiston Respublikasida ta’lim sohasida amalga oshirilgan islohotlar. 7. Mustaqillik yillarida Qoraqalpog’iston Respublikasi 8. Milliy xavfsizlik va mudofaa qobiliyatining mustahkamlanishi 9. O’zbekiston va jahon hamjamiyati 0. Yangilanayotgan O’zbekiston: milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. **Amaliy mashg’ulotlar**: 1. O‘zbekistonda ilk davlatlarning shakllanishi va rivojlanish bosqichlari. Qadimgi Baqtriya, Xorazm va So’gdiyona davlatlari (O‘zbekiston madaniyati tarixi muzeyi). 2. Ilk o‘rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Sug’d, Xorazm, Toxariston, Choch, Eloq (Afrosiyob muzeyi). 3. Amir Temur va Temuriylar davrida me’morchilikning yuksalishi (Amir Temur maqbarasi). 4. Samarsand amaliy sa’nati (Registon ansambli). 5. Ulug’bek akademiyasi(Ulug’bek rasadxonasi) 6. Qatag’on qurbonlari (Qatag’on qurbonlari muzeyi. SamDU) 7. XX asrning 20-30-yillarida Samarqandda madaniy hayot.(Samarqanddagi O‘zbekiston madaniyati tarixi muzeyi. 8. Ikkinchi jahon urushi yillarida Samarqand.(Viloyat o’lkashunoslik muzeyi) 9. Samarqand viloyati davlat arxivi O‘zbekistonning Sovet davrini o’rganishda manba. **IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar** **Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular**: 1. Zardo’shtiylik e’tiqodi va O‘rta Osiyo. 2. Ellin davlatlarining tashkil topishi. 3. Davlatchilik kelib chiqishiga doir nazariyalar 4. Qadimgi yozuvlar haqida (Xorazm, Kushon, Baqtriya, Eftal yozuvlarining tarixi). 5. O‘zbekiston hududida ilk davlatlarning asosiy arxeologik va asosiy ijtimoiy-iqtisodiy belgilari. 6. Ижтимоий мансаблар ва бошқарувнинг пайдо бўлиш тўғрисида. 7. Qadimgi So‘g‘diyona davlati. 8. Qadimgi Xorazm davlati. 9. Ahamoniylar boshqaruvi davrida O‘rta Osiyo. 10. Avesto Zardushtiylik dining muqaddas kitobi va tarixiy manbadir 11. Salavk I va Antiox I davrida xo’jalik va madaniy hayot. 12. Salavkiylar davrida ellin madaniyatining tarqalishi va aralash madaniyatning shakllanishi.

	13. Yunon-Baqtriya va Parfiya munosabatlari. 14. Qang' davlatining ijtimoiy tuzumi, xo'jaligi va shaharlari. 15. Davon davlati tizimi va boshqaruvi to'g'risida tadqiqot olib borgan o'zbek olimlari. 16. Jonbosqal'a, Qo'yqirilganqal'a, Tuproqqal'a yodgorliklari. 17. Kushon davlati boshqaruvi an'analari. Kushonlar davrida madaniyat 18. Eng qadimgi yo'llar: La'l yo'li, Shoh yo'li, Oltin yo'l, Kumush yo'l. 19. Xioniylar davlatchiligi haqidagi ma'lumotlar 20. Kidariylar davlati va uning boshqaruv tuzilishi 21. Ilk o'rta asrlarda So'g'd konfederatsiyasi boshqaruvi. 22. Ilk o'rta asrlarda Choch va Toxariston boshqaruvi. 23. V asrning ikkinchi yarmi va VI asrning boshlarida Eftaliylar davlatining tashkil topishi. 24. Turk xoqonligining davlat boshqaruv tartiblari 25. Ilk o'rta asrlrda O'rta Osiyo xalqlari diniy qarashlari va san'ati 26. Ilk o'rta asrlarda O'rta Osiyo xalqlari madaniyati 27. Ilk o'rta asrlarda So'g'dning xo'jaligi va ijtimoiy hayoti 28. VI-VII asrlarda Farg'ona va Xorazm. 29. Choch va Eloqning xo'jaligi va madaniy hayoti 30. Islomdagi mazhablar tarixidan tarixiy ma'lumotnoma to'plash. 31. Arab xalifalari shajarasini tuzish. 32. Arab xalifaligi davlat boshqaruvi 33. IX-XII asrlarda Islom dini va tassavuf tariqatlari 34. IX-XII asrlarda me'morchilik va sa'nat 35. IX-XII asrlarda Sharq fanining Yevropaga ta'siri 36. Toxir ibn Husayn va toxiriylar davlati (ma'muriy boshqaruv tizimi. ijtimoiy hayot). 37. Safforiylar davlatining tashkil topishi va ijtimoiy iqtisodiy hayot. 38. Ismoil Somoniy va uning islohotlari. 39. Qoraxoniylar sulolasining kelib chiqishi to'g'ridagi yangicha qarashlar 40. Imom Buxoriy buyuk muhaddis alloma. 41. Burhoniddin Marg'inoniy va O'rta Osiyo fiqh maktabi. 42. Movaraunnahrda qoraxoniylar hukmronligining o'rnatilishi. va davlat boshqaruvi. 43. G'aznaviylar va Saljo'qiylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy hayot.. 44. Xorazmshohlar shajarasini tuzish. 45. Jaloliddin Manguberdi - yurt himoyachisi. 46. Buyuk Ipak yo'lining fan va madaniyat ravnaqidagi tutgan o'rni. 47. Xorazmdagi Ma'mun akademiyasi va uning fan rivojidagi ahamiyati 48. Tasavvuf va uning ijtimoiy hayotdagi o'rni. 49. Chingizxonning bosqinchilik yurishlari va Movarounnahrga hujumi 50. Xo'jand mudofaasi va Temur Malikning jasorati. 51. Amir Temur va Temuriylar davlati: 52. "Temur tuzuklari" da davlat boshqaruv tartiblari. 53. Amir Temur davlati boshqaruvida amal va mansablar hamda ularning vazifalari. 54. Amir Temur davrida harbiy soha islohotlari.

	55. Amir Temur va Temuriylar davlatining yer-suv munosabatlari. 56. Amir Temur va Temuriylar davlatining soliq tizimi. 57. Temuriylar davlatining inqirozga yuz tutishi omillari. 58. Amir Temur davlatining iqtisodiy rivojlanishi va savdo yo'llari. 59. Amir Temur davrida shaharsozlik madaniyatining rivojlanishi. 60. Amir Temur va Temuriylar davrida bog'-saroylarning qurilishi. 61. Amir Temur diplomatiyasi. 62. Ulug'bek akademiyasi. 63. Amir Temur va Temuriylar davrida san'at. 64. Ulug'bek davriga oid olimlar ro'yhatini tuzish. 65. Temuriy hukmdorlar ro'yxatini tuzish. 66. Temur davlatining tuzilishi chizmasini chizish. 67. Temur va temuriylar muzeyi ekspozisiyalari bilan tanishish natijasida Temurning harbiy yurishlari bo'yicha xaritalar chizish. 68. Temur va temuriylar davri me'moriy yodgorliklari tarixini aks ettiruvchi fotoalbom tayyorlash. 69. Temuriylar shajarasini tuzish. 70. Buxoro xonligida pul islohotlari. 71. Buxoro xonligida soliq tizimi (XVI-XVIII asr 1-yarmi). 72. Xiva xonligida soliq tizimi (XVI-XVIII asr 1-yarmi). 73. Buxoro-Rossiya aloqalari (XVI-XVIII asr 1-yarmi). 74. Xiva-Rossiya aloqalari (XVI-XIX asr 1-yarmi). 75. Buxoro amirligi va Rossiya aloqalari. 76. Qo'qon -Rossiya aloqalari. 77. Qo'qon xonligida yer-suv munosabatlari. 78. Buxoro xonligi shaharlari 79. Buxoro-Hindiston aloqalari. 80. Qo'qon va Sharqiy Turkiston aloqalari. 81. Xiva xonligida yer-suv munosabatlari. 82. Islom dini va uning O'rta Osiyo xonliklari ijtimoiy-siyosiy hayotidagi o'rni. 83. Buxoro xonligida ta'lim tizimi. 84. Qo'qon xonligida ta'lim tizimi xususiyatlari. 85. Xorazm tarixshunoslik maktabi. 86. Qo'qon xonligida tarixnavislik. 87. Qo'qon adabiy muhiti. 88. Qoraqalroqlar madaniy hayoti. 89. Bekovich-Cherkasskiy ekspeditsiyasi. 90. Rossiyadan O'rta Osiyoga yuborilgan elchilik missiyalari. 91. Angliyadan O'rta Osiyoga yuborilgan elchilik missiyalari. 92. Birinchi rus inqilobining Turkiston o'lkasiga ta'siri. 93. XX asrning boshida Buxoroda ijtimoiy-siyosiy vaziyat va demokratik harakatning rivojlanishi 94. Turkistonda 1916 yilgi Milliy ozodlik kurashi tarixshunosligi 95. Harbiy kommunizm siyosati va uning oqibatlari 95. Oktabr inqilobi va Turkiston o'lkasidagi ijtimoiy-siyosiy o'zgarishlar 96. Fevral inqilobining Turkiston o'lkasiga ta'siri va uning oqibatlari

	97. Rossiya imperiyasining Turkistondagi agrar siyosati va uning oqibatlari. 98. 1917 yilda Amudaryo bo‘limida siyosiy hayot 99. Jadidlarning davlatchilik haqidagi qarashlariXiva xonligigga qarshi harbiy harakatlar 100. Munavvarqori Abdurashidxonov va uning faoliyati 101. Abdulla Avloniy va uning faoliyati 102. Dukshi Eshon qo‘zg’oloni va uning natijalari 103. Mahmudxo‘ja Behbudiy va uning faoliyati 104. Turkistonda 1916 yilgi Milliy ozodlik kurashi (Sirdaryo viloyati misolida) 105. Turkistonda 1916 yilgi Milliy ozodlik kurashi (Jizzax qo‘zg‘oloni misolida). 106. 1917-1924 yillarda Turkiston o‘lkasida ijtimoiy-siyosiy tashkilotlar faoliyati 107. Turkiston o‘lka musulmonlari qurultoylari va uning natijalari 108. 1917-1924 yillarda Turkiston o‘lkasida madaniy-ma’rifiy muassasalar faoliyati: natija va oqibatlari 109. 1917-1920 yillarda Xiva xonligida ijtimoiy-siyosiy jarayonlar 110. 1917-1920 yillarda Buxoro amirligida ijtimoiy-siyosiy jarayonlar 111. Turkiston ASSRning e’lon qilinishi 112. 1917-1924 yillarda milliy madaniyat va ma’naviyatning ahvoli 113. Turkistonda sovet siyosiy tuzumining shakllanishi uning mohiyati va ziddiyatli jihatlari. 114. 1917-1924 yillarda Turkiston o‘lkasida qishloq xo‘jaligi 115. 1917-1924 yillarda Turkiston o‘lkasida sanoat 116. Turkiston muxtoriyatining tashkil topishi 117. Turkiston muxtoriyati tarixshunosligi 118. 1917-1924 yillarda Turkistondagi ocharchilik va uning oqibatlari. 119. Turkiston o‘lkasida dastlabki yer-suv islohotining amalga oshirilishi 120. O‘rta Osiyoda milliy hududiy chegaralanish amalga oshirilishi 121. O‘zbekiston SSRning tashkil topishi 122. 1917-1924 yillarda Turkiston o‘lkasida ta’lim tizimi 123. Turkistonda “madaniy inqilob” siyosatining amalga oshirilishi. 124. 1917-1924 yillarda sovet hokimiyatining Qoraqalpog‘istonda iqsodiy siyosati va uning oqibatlari 125. 1920-1924 yillarda Buxorodagi iqtisodiy kengashlar faoliyati 126. 1920-1924 yillarda Xorazmdagi iqtisodiy kengashlar faoliyati 127. 1900-1924 yillarda Xorazmdagi ijtimoiy harakatlar va siyosiy partiyalar tarixi 128. 1900-1924 yillarda Buxorodagi ijtimoiy harakatlar va siyosiy partiyalar tarixi 129. Qizil armiyaning Xiva xonligiga hujumi xonlikning yemirilishi 130. Qizil armiyaning Buxoro amirligiga hujumi amirlikning inqirozi 131. 1921-1924 yillarda BXSRning siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy hayoti 132. 1921-1924 yillarda XXSRning siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy hayoti 133. Turkistonda sovet hokimiyatiga qarshi qurolli harakat tarixshunosligi. 134. Xorazm Xalq Sovet Respublikasining tashqi munosabatlari va savdo aloqalari 135. Buxoro Xalq Sovet Respublikasining tashqi munosabatlari va savdo aloqalari 136. Xorazm Xalq Sovet Respublikasida ijtimoiy-iqtisodiy hayot 137. Buxoro Xalq Sovet Respublikasida ijtimoiy-iqtisodiy hayot 138. Xorazm Respublikasi hukumatining islom dini va ruxoniylariga nisbatan olib

	borgan siyosati 139. 1918-1924 yillarda O‘zbekistonda sovet hokimiyatining milliy siyosatida davlat idoralarining mahalliylashtirilishi 140. 1918-1924 yillarda Farg‘ona vodiysidagi istiqlolchilik harakati: Moxiyati va asosiy rivojlanish bosqichlari 141. 1920-1926 yillarda Buxoro vohasida qizil armiyaga qarshi qurolli harakat 142. 1917-1924 yillarda Turkistonda maorif masalalari 143. Jadidchilik harakati tarixshunosligi 144. Jadidchilik harakatida ta’lim va maorif masalalari. 145. Jadidlar tomonidan asos solingan teatrlar faoliyati 146. Jadid matbuoti tarixi 147. Jadid namoyandalarining tarixiy qarashlari 148. Jadid harakati faoliyatida xotin-qizlar masalasi 149. Bolsheviklar modeli bo‘yicha hotin-qizlar masalasining hal qilinishi 150. XX asrning boshlarida Turkistonda yuz bergan xalq harakatlari va uning natijalari 151. A.Cho‘lpon asarlarida ta’lim va madaniyat masalalari 152. A.Qodiriy asarlarida ta’lim va madaniyat masalalari 153. 1917-1924 yillarda Turkiston o‘lkasida sog‘liqni saqlash tizimi va uning ahvoli tarixi 154. Abdurauf Fitrat va uning faoliyati 155. Fayzulla Xo‘jaev va uning faoliyati 156. Ibrohimbek va uning faoliyati 157. Hoji Muin va uning faoliyati 158. Abdulhamid Majidiy va uning faoliyati 159. Mustafo Cho‘qay va uning faoliyati 160. Obidjon Mahmudov va uning faoliyati 161. Ahmad Zaki Validiy va uning faoliyati 162. Isoqxon Ibrat va uning faoliyati. 163. XX asr 80 yillarning oxirida siyosiy hayotidagi o’zgarishlar va O’zbekistonning mustaqilllikka erishishi. 164. Sovet davlatining tanazzulga uchrashi. 165. O’zbekistonning bozor munosabatlariga o’tish talabi va uning jahonshumul tarixiy ahamiyati. 166. O’zbekistonda bozor munosabatlarining shakllantirilishi «O’zbek modeli», uning tamoyillari. 167. O’zbekistonning kuchli ijtimoiy yo’naltirilgan siyosati va uning jamiyatga ijtimomiy barqarorlikni ta’minlashdagi roli. 168. O’zbekiston mustaqil yillarida Qoraqalpoqiston davlatchilikni rivojlanishi. 169. O’zbekiston Respublikasining ta’lim haqidagi qonuni va uning ahamiyati. 170. Demokratik saylov tizimining yaratilishi. 171. Ommaviy axborot vositalari va jamoat tashkilotlarining rivojlanishi. **“O’zbekiston tarixi”** fani bo‘yicha mustaqil ta’lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko‘nikmasinin shakllantirish nazarda tutilgan. Jumladan, Amir Temur va Temuriylar davlati faoliyatiga oid mavzuda Amir Temur hayoti, uning yurishlari, davlat boshqaruvidagi

faoliyati tarixi haqida talabada bilim ko‘nikmasini shakllantirish e’tiborga olingan. Masalan, Amir Temur markazlashgan davlat tuzgan, davlatning ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayotida muhim o’rin tutgan shaxs hisoblandi. Ushbu mavzu haqida tarixchi-olimlar Amir Temur va temuriylar davlati faoliyatini haqida ham o‘quvchilar bilim ko‘nikmasiga ega bo‘ladi. Shu mazmunda MT da nazarda tutilgan mavzular haqida talabalar izlanishlarolib borishadi. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to‘g‘risda talabalar qay tarzda o‘zlashtirish, bilim ko‘nikmasiga ega bo‘lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi. Ushbu mavzular talabalar mustaqil ishining maqsadi fundamental bilimlarni o'zlashtirish, mutaxassislik bo'yicha bilim, kasbiy kompetentlik va ko'nikmalar, tajriba, ijodiy, tadqiqot faoliyati, mas'uliyat va tashkilotchilikni rivojlantirishga yordam beradi; ta'limiy va kasbiy muammolarni hal qilishda ijodiy yondashuvdan iborat.

Mustaqil ta’lim vazifalari quyidagilardan iborat:

-olingan nazariy va amaliy bilimlarni tizimlashtirish va mustahkamlash;
-talabalarning malakasi oshirilishi;
- nazariy bilimlarni chuqurlashtirish va kengaytirish;
- me’yoriy, huquqiy, ma’lumotnomadan foydalanish;
- malakalarini shakllantirish;
-hujjatlar va maxsus adabiyotlar bilan ishlash ko’nikmasi;
-talabalarning bilim qobiliyati va faolligini rivojlantirish;
-ijodiy tashabbuskorlik, mustaqillik, mas'uliyat va tashkilotchilik;
-mustaqil fikrlash, o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatlarini shakllantirish;
-o'z-o'zini takomillashtirish va o'zini o'zi anglash.

V. Kurs ishlari

Kurs ishlari uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ibtidoiy jamoa davri tarixining manbashunosligi va tarixshunosligi.
2. O‘rta Osiyo ibtidoiy davri tarixining bosqichlari.
3. Ashtarxoniylar davrida Movarounnahrda siyosiy jarayonlar.
4. O‘zbek xonliklari davrida milliy mafkura.
5. “Avesto”da sud-huquq tizimi masalalari
6. “Bayt ul-hikma” da ilmlar rivoji.
7. “Bayt ul-hikma” tadqiqotchilar nigohida.
8. “Buyuk ipak yo’li” va uning xalqaro turizmda ahamiyati.
9. “Temur tuzuklari”da davlat boshqaruvi masalalari.
10. “Turkiston legioni” va uning faoliyati.
11. 1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston.
12. IX-XII asrlarda Movarounnahr va Xurosonda madaniy hayot.
13. Abdullaxon II ning ichki va tashqi siyosati.
14. Abdurazzoq Samarqandiy - ulug’ tarixshunos va elchi.
15. Abu Ali ibn Sino Sharq Uyg’onish davrining buyuk mutafakkiri.
16. Abulg’ozi Bahodirxonning “Shajariyi turk” asari Xiva xonligi tarixini o’rganishda muhim manba
17. Amir Said Olimxonning «Buxoro xalqining xasrati tarixi» asarining tafsiloti.
18. Amir Temur va Mirzo Ulug’bek davri madrasalari
19. Amir Temur va temuriylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar

	20. Amir Temur va Temuriylar davri madaniyati 21. Amir Temur va Temuriylar davri me'morchiligi 22. Amir Temur va temuriylar davri tarixshunosligi 23. Amir Temur va temuriylar davrida ilm fan ravnaqi. 24. Amir Temur va temuriylar davrida hunarmandchilik. 25. Amir Temur saltanatining ma'muriy va harbiy tuzilishi. 26. Amir Temur shaxsini o'rganishda Sharofiddin Ali Yazdiyning "Zafarnoma" asarining roli va ahamiyati. 27. Amir Temurning harbiy islohoti. 28. Antoni Jenkinson estaliklari manba sifatida. 29. Ashtarxoniylar davrida Movarounnahrda siyosiy jarayonlar. 30. Bahouddin Naqshband qarashlarida ta'limiy, ahloqiy masalalar talqini 31. Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi. 32. Buxoro amirligida Saroy unvonlari va mansablari. 33. Buxoro amirligi Amir Shohmurod davrida. 34. Buxoro amirligi va Xiva xonligida Rossiya imperiyasiga protektorat davridagi boshqaruv tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari 35. Buxoro amirligida jadidchilik harakati 36. Buxoro amirligining ag'darilishi va BXSS ning tashkil topishi. 37. Buxoro amirligining boshqaruv tizimi. 38. Buxoro va Samarqandning mug'ullar tomonidan bosib olinishi. 39. Buxoro vohasining arxeologik o'rganilish tarixi. 40. Buxoro jadidlari va ularning faoliyati. 41. Buxoro xonligida din peshvolari va Jo'ybor xojalarining mavqyei. 42. Buxoro shahri hududida joylashgan me'moriy yodgorliklar tarixi. 43. Buxoroga qizil armiyaning bosqini va amir hokimiyatining ag'darilishi. 44. Buxoroda sovetlar hokimiyatiga qarshi qurolli harakat. 45. Buyuk Ipak yo'lida pul muomalasi. 46. Davlatlarning kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyalar. 47. Davlatchilik tushunchasi va uning mohiyati. O'troq va ko'chmanchilarda davlatchilik masalasi. 48. Jadid ma'rifatparvarlarining yoshlar tarbiyasiga oid qarashlari 49. Jadid milliy adabiyoti va san'ati 50. Jadid milliy adabiyoti va teatri 51. Jadid milliy xalq maorifi va matbuoti 52. Jadidchilik xarakatida tarix, tarix ta'limi va falsafasi masalasi 53. Janubiy So'g'd vohasida shaharsozlikning vujudga kelishi. 54. Jarqo'ton –ilk shahar madaniyati 55. Zarafshon vohasi shahar madaniyatining shakllanishi 56. Zahiriddin Muhammad Boburning "Boburnoma" asari O'rta Osiyo xalqlari tarixi va geografiyasini o'rganishda muhim manba 57. Ibtidoiy jamoa davri tarixining manbashunosligi va tarixshunosligi. 58. Ilk o'rta asrlar Sug'dda diniy munosabatlar 59. Ilk o'rta asrlar Sug'dda hunarmandchilik va tashqi savdo aloqalari 60. Ilk o'rta asrlar O'rta Osiyoda yer yegaligi munosabatlari 61. Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Choch va Eloq

	62. Ilk o‘rta asrlarda Sug‘d 63. Ilk o‘rta asrlarda Toxariston 64. Isxoqxon Ibratning tarixiy-ilmiy merosi 65. Kaffol ash-Shoshiy –O‘rta Osiyolik buyuk alloma 66. Klavixo Gonsalesning “Samarqandga saforat kundaligi” asarida Movarounnahr shaharlari va saroy marosimlari tafsiloti. 67. Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi 68. Kushonlar davri budda yodgorliklari tarixi 69. Qadimgi Xorazm vohasining ilmiy o’rganilishi 70. Qadimgi Xorazmning mudofaa inshoatlari tarixidan. 71. Qang‘ va Davon davlatlari. Hududi va boshqaruv tizimi 72. Qang‘ davlati tarixini o’rganishda K.Shoniyozovning “Qang’ davlati va qang’lilar” asarining ahamiyati 73. Qatog’onlik siyosati va uning mudhish oqibatlari 74. Qoraqalpoqlar XVI-XIX asrlarda 75. Qoraxoniylar davlat: ma’muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari 76. Qoraxoniylar dari memorchiligi 77. Qo‘qon xonligida diniy mansab va unvonlar. 78. Qo‘qon xonligining iqtisodiy va madaniy hayoti 79. Qo‘qon xonligining tashqi savdo-iqtisodiy aloqalari 80. Qo‘ng’irotlar sulolasi davrida Xiva xonligining tashqi iqtisodiy va savdo aloqalari tarixidan (1770-1920 y.y.) 81. Mang’itlar sulolasi davrida Buxoro amirligining boshqaruv tizimi 82. Markaziy Osiyo olimlarining “Bayt ul-hikma” va Bog’doddagi ilmiy faoliyatlari 83. Milliy ziyolilarni chorizm siyosatiga qarshi olib borgan faoliyati. 84. Movarounnahrda XI-XII asrlarda hunarmandchilikning rivojlanishi 85. Mustabid tuzum sharoitida Turkiston aholisining madaniy va ma’naviy xayoti 86. Mustamlaka davrida Turkistonda polisiya va sud tizimi 87. Narshaxiyning “Buxoro tarixi” asarida Markaziy Osiyo toponimikasi 88. Rossiya bosqiniga qarshi olib borilgan milliy ozodlik kurashlari (Qurbonjon dodxox misolida). 89. Rossiya imperiyasining aholini ko’chirish siyosati va uning moxiyati 90. Rossiya imperiyasining Turkistondagi mustamlaka ma’muriy boshqaruv tizimi va milliy siyosati 91. Samarqand shahri tarixiy me’morchilik yodgorliklarini o’rganish tarixi 92. Samarqandning antik davrdagi shaharsozlik madaniyati 93. Sovet mustabid tuzumi sharoitida milliy davlatchilik uchun kurash 94. Sovet xokimiyatining Buxoro va Xivaga ekspansiyasi 95. Sovet hokimiyatiningqatag’onlik siyosatini ilm-fanga kursatgan ta’siri 96. Sovetlar tomonidan amalga oshirilgan quloqlashtirish siyosati va uning oqibatlari 97. Sovetlarning O‘zbekistondagi rahbar kadrlar tayyorlash siyosati. “Milliy kadrlarni bo’lib tashlash” amaliyoti 98. Somoniylar davri tarixini o’rganishda Narshaxiyning “Buxoro tarixi” asarining o’rni 99. Somoniylar davrida Movarounnahrda ijtimoiy-iqtisodiy hayot. 100. Somoniylarning davlat boshqaruvi va mudofaa tizimi

	101. Sug‘d va Tohariston mahalliy voha davlatlarining tashkil topishi. 102. Sug‘dda tovar pul munosabatlari 103. Sug‘dning arablar tomonidan egallanishi 104. Temur va temuriylar davri me’moriy yodgorliklari tarixini aks ettiruvchi fotoalbom tayyorlash. 105. Temur va temuriylar davri me’moriy yodgorliklari tarixini aks ettiruvchi fotoalbom tayyorlash. 106. Temuriylar davrida Movarounnahrda siyosiy hayot. 107. Toshkent viloyati joy nomlarining tasnifi va o’rganilishi tarixidan. 108. Turk xoqonligi va uning ma’muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi 109. Turkiston general gubernatorligini tashkil topishi va mustamlaka ma’muriy tizimni shakllanishi. 110. Turkiston jadidlari matbuot ko’zgusida. 111. Turkiston jadidchiligi tarixida xotin-qizlar masalasi. 112. Turkiston Muxtoriyati – milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi 113. Turkistonda 1916 yilgi mardikorlikka qarshi xalq harakatlari tarixidan. 114. Turkistonda rus-tuzem maktablari va ularning faoliyati. 115. Turkistonni zabt etish uchun Rossiyadan O‘rta Osiyoga yuborilgan elchilik missiyalari. 116. Ubaydullaxon II davrida Buxoro xonligi. 117. O‘rta Osiyo ayollarining davlat boshqaruvidagi o’rni va roli. 118. O’zbekiston davlatchiligining ilk bosqichida Qadimgi Xorazm. 119. O‘rta Osiyo xonliklari davrida milliy mafkura. 120. O‘rta Osiyo xonliklarida iqtisodiy, siyosiy va madaniy xayot. 121. O‘rta Osiyo xonliklarining o’zaro munosabatlari va xalqaro savdo-diplomatik aloqalari. 122. O‘zbekiston milliy boyliklarining ittifoq markaziga olib ketilishi 123. O‘zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma’muriy-buyruqbozlik tizimi 124. O‘zbekiston xotin-qizlarining ikkinchi jahon urushidagi faoliyati. 125. O‘zbekistonda amalga oshirilgan yer-suv islohatlari 126. O‘zbekistonda ziyolilarga nisbatan amalga oshirilgan qatag’onlik siyosati. 127. O‘zbekistonda inson huquqlari va erkinliklari kafolatining yaratilishi. 128. O‘zbekistonda qadimgi diniy tasavvurlarning transformasiyasi. 129. O‘zbekistonda XX asrning 20-30 yillarida ta’lim tizimi 130. O‘zbekistonning paxta xom-ashyo bazasiga aylantirilishi va uning oqibatlari. 131. O‘zbeklarning an’anaviy dafn marosimlari. 132. Ulug’bekning “To’rt ulus tarixi” asari manba sifatida 133. O‘rta Osiyo ibtidoiy davri tarixining bosqichlari. 134. O‘rta Osiyo xalqlarining antik davrdagi ma’daniyati tarixi xaqida manbalar 135. O‘rta osiyo xalqlarining islomgacha bo’lgan diniy e’tiqodlari tarixidan 136. O‘rta Osiyo xalqlarining kulolchilik hunarmandchiligi tarixidan. 137. O‘rta Osiyo xonliklari davri tarixshunosligi 138. O‘rta Osiyo halqlari madaniyati tarixida Kushonlar davri moddiy ma’daniyatining o’rni 139. O‘rta Osiyoda amalga oshirilgan milliy hududiy chegaralash va o’zgarishlar

140. O‘rta Osiyoning arablar tomonidan bosib olinishi
141. O‘rta Osiyoning qadimgi va ilk O‘rta asrlardagi yozma manbalari
142. O‘rta Osiyoning XI-XIV asrlar ijtimoiy iqtisodiy hayotini o’rganishdagi asosiy manbalar .
143. XIII-XIV asrlarda Movaraunnahr hayotida tasavvufning tutgan o’rni
144. XIX asrda O‘rta Osiyoga uyushtirilgan rus ekspedisiyalari.
145. XVI asrning ikkinchi yarmida Buxoro xonligi va Hindiston O‘rtasidagi diplomatik munosabatlari.
146. XVI-XIX asrlar yurtimiz madaniyati tarixidan lavhalar
147. XVI-XIX asrlarda Buxoro xonligining tashqi savdo-iqtisodiy aloqalari.
148. XVI-XIX asrlarda Xiva xonligining tashqi savdo va diplomatik munosabatlari.
149. Xiva xonligida jadidchilik harakati
150. Xiva xonligida oliy darajali saroy unvonlari va mansablari.
151. Xiva xonligida feodal egaligi va davlat tuzilishi.
152. Xonliklar davri tarixini o’rganishda rus sayyohlarining asarlari manba sifatida
153. Xorazm Ma’mun akademiyasi va uning dunyo ilm-fani taraqqiyotidagi o’rni
154. Xorazmning ibtidoiy davr yodgorliklari
155. Xorazmshohlar davlatining inqirozi va Mo’g’ullar istilosi
156. XX asr 20-30-yillarda siyosiy qatag’onliklar
157. XX asr boshlarida milliy ozodlik harakatlarida jadidlarning roli.
158. XX asr boshlarida Xiva xonligida san’at va madaniyat
159. XX asrning 29-40 yillarida adabiyot va san’atni bolshevikcha mafkuralashtirilishi
160. XX asrning 70-80 yillarida O‘zbekiston
161. XX asrning 80 yillarida O‘zbekistonda millatlararo munosabatlar masalasi
162. Hadis ilmining rivojidagi oltin davr.
163. Hofiz Taniy Buxoriyning “Abdullanoma” asari manba sifatida
164. Chig’atoy ulusida madaniy hayot.
165. Chig‘atoy ulusi-ma’muriy tuzulishi va boshqaruv tartiblari.
166. Shayboniylar va Ashtarxoniylar me’morchiligining o’ziga xos ususiyatlari.
167. Shayboniylar davrida buxoro xonligida sud ishlari va shariat qonunlari
168. Shayboniyxon tomonidan amalga oshirilgan islohatlar.
169. Shahobiddin Muhammad Nasafiy asarida Sulton Jaloliddin Manguberdi hayoti va jasorati tafsiloti.

Talabalar ushbu kurs ishi mavzularini yozish va yoritishda tadqiqot ko'nikmalarini rivojlantirish; mustaqil davomida to‘plangan va olingan materialdan foydalanish; seminarlarda, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarida,
yakuniy malaka ishi, yakuniy yozma imtihonlarga va testlarga samarali tayyorgarlik ko'rishdan iborat.

Kurs ishi fan bo‘yicha olingan bilimlarni amalda qo‘llash orqali mustahkamlash usullaridan biridir. Boshqacha qilib aytganda, bu o'tgan fan bo'yicha imtihon kabi hisobot berishning bir xil shakli.

Nazariy bilim olishdan tashqari, talaba quyidagilarni o‘rganadi:
-maqsad va vazifalarni to'g'ri shakllantirish;
-kerakli, eng muhimi, ishonchli ma'lumotlarni topish va tanlash;

	-topilgan materiallarni tartibga solish; -YADA standartlariga muvofiq hujjatlarni rasmiylashtirish; -omma oldida nutq so'zlash; -ishni himoya qilishda talaba o'z nuqtai nazarini himoya qil kabi.
3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • "O'zbekiston tarixi" fanidan talabalar, ushbu davrda tarixiy tadqiqotlar ko'lami, davrning o'z dolzarb muammosini tadqiqotlarning metodologik asoslari haqida ***tasavvur va bilimga ega bo'lishi;*** • Talaba "O'zbekiston tarixi" fanining alohida fan sifatida mavqyeiga ega bo'lishi, o'rganilayotgan davr va bugungi kun tarix fanining dolzarb muammolarini to'g'ri talqin qilish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak***. • Talaba o'zlashtirayotgan fan bo'yicha egallagan bilimlarini tahlil qilish to'plangan tarixiy tajribani ilmiy va pedagogik amaliyotda samarali qo'llash ***malakalariga ega bo'lishi kerak***.
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** ma'ruzalar; interfaol keys-stadilar; munozara, Klaster. "Aqliy hujum", "Muammo" va b.
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
6.	**Rahbariy adabiyotlar:** Мирзиёев.Ш.М. "Эркин ва форовон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз".Тошкент: Ўзбекистон. 2016. Мирзиёев.Ш.М. "Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик –хар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак".Тошкент: Ўзбекистон. 2016. Мирзиёев.Ш.М. Буюк келажагимизни Мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга қурамиз. Тошкент.Ўзбекистон.2016 Мирзиёев.Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ форовонлиги гарови. Тошкент.Ўзбекистон. 2017. Ўзбекистоннинг энг янги тарихи христоматияси /Масъул муҳаррир Н.Талипова. Т. 2014. Каримов И. А. Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли. Т: "Ўзбекистон" 1992. Каримов И. А. Ўзбекистон бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли. Т: "Ўзбекистон" 1993. Каримов И.А. Ўзбекистон иқтисодий ислоҳатларни чуқурлаштириш йўлида.Т:

“Ўзбекистон” 1995.
Каримов И.А. «Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида». -Т., 2011 йил.

Asosiy adabiyotlar:

Ўзбекистоннинг янги тарихи. 1, 2,3-китоблар. - Т.: Шарқ, 2000.
Ўзбекистон тарихи (1917-1991-йиллар) Биринчи ва иккинчи китоблар/ масъул муҳаррир Қ.Ражабов.Т.;-“Ўзбекистон”. 2019.
O‘zbekiston tarixi. Oliy o‘quv yurtlarining tarix fakulteti talabalari uchun darslik / Mas’ul muharrir A.S.Sagdullayev. – T., 2019.
Ўзбекистон тарихи. Ўқув қўлланма / Масъул муҳаррир А.С.Сагдуллаев-Т.1997.
Ўзбекистон давлатчилиги тарихи очерклари / Масъул муҳаррир Д.Алимова-Т.,2001
Азамат Зиё. Ўзбек давлатчилиги тарихи .Т.,2000
Эшов Б. Ўзбекистон давлатчилиги ва бошқаруви тарихи- Т.:2012
Эшов Б., Одилов А. Ўзбекистон тарихи. 1-жилд. Энг кадимги даврдан XIX аср ўрталаригача. Дарслик. – Т., 2014.
Ўзбекистоннинг энг янги тарихидан очерклар: методология, тарихшунослик ва манбашунослик масалалари/ Масъул муҳаррир А. Собиров.Т.;-2014
. Ғуломов С., Убайдуллаева Р., Аҳмедов Э. Мустақил Ўзбекистон. Тошкент: Меҳнат, 2001.
. Ўзбекистоннинг янги тарихи. 3-китоб. Мустақил Ўзбекистон тарихи. Т., «Шарқ», 2000.
. Ўзбекистон мустақиллик йилларида. Т.: Ўзбекистон, 1996.
. “Новейшая история Узбекистана” муаллифлар жамоаси. Т.: Шарк. 2019.
. R.Sh.Xoliqulov, K.Ganiyev, M.I.Nasrullayev. O’zbekiston tarixi. O’quv qo’llanma. SamDU 2019
. F.X.Nabiyev. Ijtimoiy nazorat. Darslik. Samarqand-2020
. Sh.S.Gafforov.O`zbekistonda ta`lim tizimi tarixi.Darslik. SamDU 2021
. Sh.S.Gafforov. O’zbek davlatchiligi tarixi. O’quv qo’llanma. SamDU 2022
. G.B.Normurodova. O’zbekiston tarixi. Darslik. SamDU 2022
. O'zbekistonning eng yangi tarixi. Mualliflar jamoasi. O`quv qo`llanma. SamDU.2022

Qo‘shimcha adabiyotlar:

. Авесто: Видевдот китоби / Мирсодиқ Исҳоқов таржимаси. –Тошкент: ТДШИ, 2007. –94 б.
. Алимова Д.А, Голованов А.А .Ўзбекистон мустабид совет тузуми даврида:сиёсий ва мафкуравий тазйиқ оқибатлари (1917-1990й) - Т., 2000.
. Аъзамхўжаев С. Туркистон мухторияти: миллий-демократик давлатчилик қурилиши тажрибаси.-Т.;”Маънавият”, 2000.
. Аскаров А. Ўзбек халқининг этногенези ва этник тарихи. - Т., 2007.
Абулғози. Шажараи турк. - Т.: Чўлпон, 1990.
. Ахмедов Б. Тарихдан сабоклар. – Т.: Ўқитувчи, 1994.
. Бронза ва илк темир даври ёдгорликларининг географияси ва картографияси. Ўқув қўлланма / Масъул муҳаррир А.С.Сағдуллаев-Т.: “Турон-Иқбол” 2019.

. Бобоёров Ғ. Тун ябғу-хоқон. - Т., 2011.
. Бунёдов З. Ануштагин Хоразмшоҳлар давлати (1097-1231) Тошкент 1998
. Бодиров А.Самарқанд иккинчи жаҳон уруши йилларида. Самарақанд-2015.
. Гумилев Л.Н. Қадимги турклар. -Т., 2007.
. Зияева Д.Туркистон миллий озодлик ҳаракати.Т.;-2000
. Жадидчилик: ислоҳот, янгиланиш, мустақиллик ва тараққиёт учун кураш. - Т., Университет. 1999
. Исҳоқов М. Суғдиёна тарих чорраҳасида. – Тошкент: Фан, 1990.-34 б.
. Исҳоқов М. Унутилган подшоликдан хатлар. - Тошкент: Фан, 1992.
. Мустабид тузумнинг Ўзбекистон миллий бойликларини талаш сиёсати:тарих шоҳидлиги ва сабоқлари (1865-1990)/ масъул муҳаррир Д. Алимова. - Т., “Шарқ”, 2000.
. Аҳмедов Б. Ўзбекистон тарихи манбалари-Т.:2001.
. Мустафоева Н.ХХ асрда Ўзбекистонда маданият ва тафаккур. -Т., “Наврўз”, 2014.
. Муртазоева Р.Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва бағрикенглик.Т., «Университет», 2007.
. Насимхон Рахмон. Турк ҳоқонлиги. Т., 1993.
. Наршахий М. Бухоро тарихи. «Мерос» туркуми. Т. 1991.
. Пидаев Ш. Сирли Кушон салтанати. Т., «Фан», 1990.
. Пиримқулов Ш.Сургун қилинган Поляк фуқаролари Ўзбекистонда (1941-1946). -Т., “Фан”, 2006.
. Ртвеладзе Б. В.. Саидов А.Х..Абдулкиев Е.Б. Қадимги Ўзбекистон цивилизацияси: давлатчилик ва ҳуқуқ тарихидан лавҳалар. -Т., 2001.
. Рахмонов Н, Матбобоев Б. Ўзбекистоннинг кўҳна туркий-рун ёзувлари. -Т.: Фан 2006.
. Ражабов Қ.Фарғона водийсидаги истиқлолчилик ҳаракати:моҳияти ва асосий ривожланиш босқичлари (1918-1924) - Т., ”Янги нашр”, 2015.
. Сулаймонова. Ф. Шарқ ва Ғарб. - Т.. «Ўзбекистон», 1997.
. Сагдуллаев А. Қадимги Ўзбекистон илк ёзма манбаларда. Т.1996
27. Темур ва Улуғбек даври тарихи. - Т., 1996.
28. Ғойибов Б.С. Суғд конфедерацияси: шаклланиши, тараққиёти ва таназзули. - Т., 2015.
29. Шониёзов К. Қанғ давлати ва қанғлилар. - Т.1990.
30. Шониёзов К. Ўзбек халқининг шаклланиш жараёни. - Т., 2001.
31. Ғойибов Б.С. Суғд конфедерацияси: шаклланиши, тараққиёти ва таназзули. -Т., 2015.
32.History of Central Asia. Volume V. Development in contrast: from the sixteenth to the mid-nineteenth century. -UNESCO Publishing, 2003.
33. Кадырбаев А., Сыздыкова Ж. Страна в Междуречье: очерки истории Узбекистана. - М., 2017.
. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. Т., «Ўзбекистон», 1992.
. Каримов И.А Танланган асарлари. 1-22 томлар.
. Одилқориев Ҳ.Т., Тультеев И.Т. Икки палатали парламент. Т.: Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси. 2005.
. Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунчалар ва атамалар. Тошкент: Янги аср

	авлоди, 2002. . Расулов М. Бозор иқтисодиёти асослари: Олий ўқув юрти талабалари учун дарслик. – Тошкент: Ўзбекистон, 1999. . Мустақиллик: Изоҳли илмий-оммабоп луғат// М.Абдуллаев ва бошқалар: тўлдирилган учинчи нашда. –Т.: Шарқ, 2006. –Б 528. . Ахмедов Э. Узбекистон шаҳарлари мустакиллик йилларида. – Т.:Абу Али ибн Сино нашр, 2002. . Исломов З.М. Ўзбекистон модернизациялаш ва демократик тараккиёт сари. Т.: Ўзбекистон, 2005. . Левитин Л. Ўзбекистон туб бурилиш палласида. - Т.: Ўзбекистон, 2005. . Усмонов Қ. Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашуви. – Тошкент: Молия, 2003. . Ўлмасов А., Вахобов А. Иқтисодиёт назарияси. Тошкент: Шарқ, 2006. . Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва бағрикенглик: тарихий тажриба ва ҳозирги замон. Масъул муҳаррир Р.Ҳ.Муртазаева. –Тошкент: Мумтоз сўз, 2010. . С.Джуманов. Мустакил Ўзбекистоннинг соғликни саклаш тизими тарихи. Монография. Самарқанд-2021 . Morrison A. Bab'I Bunty in Semirech'e: gender, class and ethnicity in Central Asia during the First World War. Journal:Revolutionary RussiaVolume:36Issue:1, Taylor and Francis, pp.34 – 55 . Morrison A. The Russian Conquest of Central Asia A Study in Imperial Expansion, 1814–1914. Cambridge University Press Online publication date: November 2020. **Axborot manbalari (saytlar):** . www.gov.uz . www.tarix.uz
7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti O‘quv-uslubiy кengashining 2024- yil ___avgustdagi ___son bayonnomasi bilan ma’qullangan**.**
8.	**Fan/modul uchun mas’ullar**: **Normurodova G.B.** – SamDU, “O‘zbekiston tarixi” kafedrasi professori, tarix fanlari doktori, **Nasrullayev M.I.** – SamDU, “O‘zbekiston tarixi” kafedrasi dotsenti, tarix fanlari nomzodi. **Raximov B.** – SamDU, “O‘zbekiston tarixi” kafedrasi katta o’qituvchisi, tarix fanlari bo’yicha falsafa doktori PhD. **Ganiyev K. -** SamDU, “O‘zbekiston tarixi” kafedrasi dotsenti, tarix fanlari nomzodi.
9.	**Taqrizchilar:** **Xudayorov O’.J.** – SamDAQI. Tarix fanlari bo’yicha falsafa doktori, PhD **G’oyibov B.S** – SamDU, “O‘zbekiston tarixi” kafedrasi professori, tarix fanlari doktori.

Samarqand davlat universiteti Tarix, tarix o'qitish metodikasi yo'nalishlari uchun tuzilgan" O`zbekiston tarixi" fani O'quv dasturiga

TAQRIZ

Fan dasturlari oliy ta'lim muassasasining kadrlar tayyorlash uchun yaratilgan ilk majmuaviy yo'l ko'rsatkichidir. O'quv dasturi tegishli vazirliklar qoshidagi ilmiy metodik kengashlar yoki tegishli oliy ta`lim muassasalari kengashlari tomonidan tasdiqlanadi. Har bir O'quv dasturi uqtirish xati, o'quv fani mazmunining qisqa bayoni, talabalarning bilim va ko'nikmalariga qo'yiladigan talablar singari 3 qismdan iborat. O'quv fanining maqsad va vazifalarini belgilab berish O'quv dasturining muhim belgisidir. Ta'lim amaliyotida O'quv dasturi yaratishning konsentrik (markazlashgan) hamda tizimli usullari bor. Konsentrik yo'l bilan tuzilgan O'quv dasturida ta'limning mazmuni yoki o'quv materiallari o'qitishning keyingi bosqichida yuksakroq darajada takrorlanishi ko'zda tutiladi. Tizimli usuldagi O'quv dasturilarida o'quv materiallari fan mantig'iga muvofiq soddadan murakkabga qarab ketma ket joylashtiriladi.

Ta'limning O'quv dasturi tomonidan belgilangan mazmuni darslik, o'quv qo'llanmalari, ko'rgazmali qurol va metodik tavsiyalarda to'la namoyon bo'ladi

O'zbekiston tarixi fani dasturi eng qadimgi davrdan to 1989-yilgacha bo'lgan davrni o'z ichiga oladi.Ushbu dasturda O'zbekiston tarixi fanining dolzarb masalalarini innovatsion texnologiyalar asosida ishlab chiqilgan.Har bir qo'yilgan masala fundamental bilimlar va ularni asoslovchi manbalar hamda adabiyotlarga tayangan holda bayon qilingan.Ma'ruza mashg'ulotlari uchun tanlangan mavzular annotatsiyalar bilan boyitilgan va asoslangan.Seminar mashg'ulotlari uchun yangi pedogogik texnologiyalarga moslashgan holatda munozaraga sabab bo'luvchi mavzular tanlangan.Shuningdek, amaliy ko'chma mashg'ulotlar tarixiy muzeylarda o'tkazilishga mo'ljallangan holda tuzilgan.

Dasturda fani bo'yicha ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlari uchun mavzular va ularni bayon etish uchun zarur ko'rsatma va tavsiyalar keltirilgan. Shuningdek, mustaqil ta'lim shakllari va mavzulari, fanni o'qitish natijalari, ta'lim

texnologiyalari va metodlari hamda asosiy va qo'shimcha adabiyotlar batafsil bayon etilgan.

Dasturda fanning mazmuni, talabalar bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yilgan talablar bo'lajak tarixchi va tarix fani o'qituvchisi kelgusidagi kasb faoliyati uchun mos keladigan nazariy tushunchalarni o'z ichiga qamrab olgan.

Yuqoridagilarni hisobga olgan holda, ushub o'quv dasturi mazmuni va tuzilishi jihatidan bunday o'quv dasturlariga qo'yiladigan barcha talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni tarix ta'lim ta'lim yo'nalishi talabalari uchun "O'zbekiston tarixi" fani o'quv dasturini ta'lim jarayonida foydalanish uchun tavsiya etaman.

SamDAQI o'qituvchisi PhD **O'.Xudoyorov**

KODIMLAR BO'LIMI SamDAQI

NING IMZOSINI TASDIQLAYMAN
KB BOSHLIG'I

Samarqand davlat universiteti Tarix fakultetining talabalari uchun tuzilgan "O`zbekiston tarixi" fani O'quv dasturiga

TAQRIZ

O`quv dasturlari ta'lim tizimidagi har bir o'quv fanining mazmuni va o'tilish tartibini, talabalar tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan bilim hamda ko'nikmalar hajmini belgilab beradigan rasmiy pedagogik hujjat hisoblanadi. O'zbekistonda O'quv dasturi tegishli vazirliklar qoshidagi ilmiy metodik kengashlar yoki tegishli oliy ta`lim muassasalari kengashlari tomonidan tasdiqlanadi. Har bir O'quv dasturi uqtirish xati, o'quv fani mazmunining qisqa bayoni, talabalarning bilim va ko'nikmalariga qo'yiladigan talablar singari 3 qismdan iborat. O'quv fanining maqsad va vazifalarini belgilab berish O'quv dasturining muhim belgisidir. Chunki ayni shu narsa yaratiladigan o'quv darsligi muallifiga muayyan nuqtai nazarni tanlash, o'qituvchiga esa pedagogik mo'ljalni to'g'ri belgilash imkonini beradi. Ta'lim amaliyotida O'quv dasturi yaratishning konsentrik (markazlashgan) hamda tizimli usullari bor. Konsentrik yo'l bilan tuzilgan O'quv dasturida ta'limning mazmuni yoki o'quv materiallari o'qitishning keyingi bosqichida yuksakroq darajada takrorlanishi ko'zda tutiladi. Tizimli usuldagi O'quv dasturilarida o'quv materiallari fan mantig'iga muvofiq soddadan murakkabga qarab ketmaket joylashtiriladi.

Ta'limning O'quv dasturi tomonidan belgilangan mazmuni darslik, o'quv qo'llanmalari, ko'rgazmali qurol va metodik tavsiyalarda to'la namoyon bo'ladi

Ushbu o'quv dasturi Tarix fakultetining Tarix ta'lim yo'nalishi talabalari uchun tuzilgan.

Dastur "O`zbekiston tarixi" fani bo'yicha yaratilgan bo'lib, unga mazkur yo'nalish xususiyatlarini hisobga olgan holda ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlari uchun mavzular va ularni bayon etish uchun zarur ko'rsatma va tavsiyalar keltirilgan. Shuningdek, mustaqil ta'lim shakllari va mavzulari, fanni o'qitish natijalari, ta'lim texnologiyalari va metodlari hamda asosiy va qo'shimcha adabiyotlar batafsil bayon etilgan.

Dasturda fanning mazmuni, talabalar bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yilgan talablar bo'lajak tarixchi va tarix fani o`qituvchisi kelgusidagi kasb faoliyati uchun mos keladigan nazariy tushunchalarni o'z ichiga qamrab olgan.

Yuqoridagilarni hisobga olgan holda, ushub o'quv dasturi mazmuni va tuzilishi jihatidan bunday o'quv dasturlariga qo'yiladigan barcha talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni tarix ta'lim ta'lim yo'nalishi talabalari uchun "O`zbekiston tarixi" fani o'quv dasturini ta'lim jarayonida foydalanish uchun tavsiya etaman.

SamDU O`zbekiston tarixi kafedrasi
professori, tarix fanlari doktori,
dotsent **B.G`oyibov**

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida
Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais - Xolmatov N.O'.

Kafedra mudiri: **Dj.B.Vafayeva**

Fakultet dekani: **D.M.Djurakulova**

Sh. Rashidov nomidagi
SamDU O'quv ishlari bo'yicha
1-prorektor: **A. S. Soleyev**